

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 10 de juny del 1936

SUMARI

A dos quarts de sis i sis minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Dencàs a l'honorable senyor Conseller de Treball referent al compliment del descans dominical a Igualada.

El senyor Fronjosà anuncia uns precis en el mateix sentit.

Discussió d'un dictamen de la Comissió especial nomenada per tal de resoldre la suposada incompatibilitat del senyor Serra i Moret. Lectura del dictamen. El senyor Mies, en nom de la Comissió, fa la presentació del dictamen, sobre el qual no s'entaula debat. El senyor Cunillera demana que la votació sigui secreta. L'honorable senyor President de la Cambra li fa avinent que no és reglamentària, i aleshores el senyor Cunillera demana votació nominal. Efectuada la votació nominal, resta el dictamen pendent de votació definitiva, per no haver-hi present a la Cambra el nombre de senyors Diputats que indica el Reglament.

Continuació de la interpellació sobre la suspensió de l'Ajuntament de Solsona. El senyor Rovira i Roure continua la interpellació. Intervenció del senyor Viadiu.

Se suspèn el debat i s'aixeca la sessió, per tal que la Cambra passi a reunir-se en sessió secreta.

Ordre del dia per a la sessió de dijous.

Són tres quarts de vuit de la vetlla.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

S'obre la sessió a dos quarts de sis i sis minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al Banc Roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Governació.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

El compliment del descans dominical a Igualada

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Dencàs.

El Sr. DENCAS : És per a adreçar un prec al Conseller de Treball, però en la seva absència, jo prego la Presidència que tingui a bé transmetre-li.

Fins a mi ha arribat la denúncia que a la vila d'Igualada són incomplimentades unes disposicions i s'obliga la dependència mercantil a no respectar les festes dels diumenges. I el dolorós del cas és que això es fa per la pressió de la Lliga Econòmica i que un alt personatge que pertany a una política renyida amb el règim i amb les coses de Catalunya, com és la C.E.D.A., és el que ha pogut precisament burlar aquestes disposicions. La classe mercantil d'Igualada ha fet sentir la seva jusa protesta, i era per aquest motiu que jo m'adreçava al Conseller de Treball i en absència d'ell al senyor President perquè li trameti aquest prec i procuri informar-se del que pugui haver-hi de cert.

Crec jo que aquestes conquestes, aconseguides després d'esforços i de lluites; després que la classe mercantil ha cregut arribar a victòries, victòries afanyosament treballades, és una cosa dolorosa que es vegi burlada i molt més en moments que governen a Catalunya i fora de Catalunya, a Espanya, Govern del Front Popular i que pugui encara la Lliga Econòmica, representada per elements de la C.E.D.A., burlar aquestes disposicions.

Jo prego el senyor President que trameti aquest prec al senyor Conseller de Treball i procuri que no puguin continuar aquestes anomalies, que crec que no són pas solament a Igualada, sinó que els mateixos casos succeeixen en altres viles de Catalunya. Res més.

El Sr. FRONJOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : La Mesa trametrà el prec del senyor Dencàs al Conseller respectiu.

Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA : Respecte d'això, aquesta Minoria precisament esperava el senyor Conseller de Treball per a parlar-li d'aquest cas que fa referència al descans dominical i d'altres qüestions que afecten a la qüestió obrera en general.

El Sr. PRESIDENT : La Presidència trametrà els desigs del senyor Fronjosà al senyor Conseller de Treball.

Segueix l'ordre del dia :

Discussió d'un dictamen de la Comissió especial nomenada per tal de resoldre la suposada incompatibilitat del senyor Serra i Moret

(Un senyor Secretari dona lectura al següent

«DICTAMEN

Vocals senyors Irla, Xirau, Farreres, Soler i Pla, Casademunt, Martínez, Carreres, Ruiz. — Reunida la Comissió especial nomenada per a dictaminar sobre la incompatibilitat del Diputat senyor Serra i Moret, sota la presidència del senyor Pere Mies i Codina, actuant de Secretari el senyor Carles Gerhard i Ottenwaelder, i amb

assistència dels Vocals anotats al marge, ha aprovat, per majoria, el dictamen següent :

Que ateses les particulars circumstàncies que concorren en el cas de la suposada incompatibilitat del senyor Serra i Moret i atès també la no existència de legislació que hi pugui ésser aplicada, la Comissió, per majoria, acorda considerar que el senyor Serra i Moret és Diputat d'aquest Parlament.

Palau del Parlament, 9 de juny del 1936. — El President, Pere Mies i Codina. — El Secretari, Carles Gerhard i Ottenwaelder.)

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. MIES : Senyors Diputats : Aquesta qüestió, en arribar a la Comissió especial, tenia ja un estat d'opinió i havia estat llargament discutida i gairebé diria que amb certa passió. Vagi per endavant una manifestació en el sentit de deixar salvat l'aspecte personal que pugui tenir aquest, dient que si es tractés de resoldre aquest cas per pura simpatia i afecte personal, tinc l'absoluta seguretat que el dictamen seria aprovat per unanimitat, perquè tots els senyors Diputats deuen, de la mateixa manera que el que us dirigeix la paraula, tenir present els alts mèrits que concorren en la persona del senyor Serra i Moret. I liquidada aquesta qüestió de l'aspecte personal, que podria entrebancar-nos en la discussió d'aquest dictamen, m'hi vull referir només, darrerament, per a fer avinent que en aquest aspecte personal jo puc dir que l'opinió de la Comissió especial és unànime en concedir i en reconèixer aquests mèrits en la persona del senyor Serra i Moret.

Gairebé jo vinc a donar la pauta amb aquestes paraules de quin és el punt de vista en què nosaltres ens hem col·locat en donar el dictamen que es sotmet a la vostra discussió i aprovació. Comprenem perfectament que, des del punt de vista polèmic, se'ns oferiran una sèrie d'arguments en pro i en contra; gairebé afegiria una cosa, que tants arguments com es donessin en un sentit es podrien invertir en sentit contrari; són aquells arguments de polèmica que se'n diuen de dos caps. Però es tracta d'una qüestió que jo entenc que, preponderantment, és una qüestió d'aspecte polític i sota aquest punt de vista i recolzant-nos en precedents que cal tenir en compte i en possibilitats d'un futur més o menys immediat, cal que els senyors Diputats apreïin aquesta qüestió tenint en compte aquests antecedents.

Antecedents de la qüestió : Jurídicament, la situació jurídica d'aquesta qüestió és igual avui que el primer dia que es va obrir el nostre Parlament. Nosaltres no tenim una Llei d'Incompatibilitats. En aquest sentit, jo entenc que té el cas que afecta al senyor Serra i Moret els mateixos aspectes i ha de tenir les mateixes consideracions de tots els casos anteriors que en el decurs de la vida del nostre Parlament s'han presentat. En aquest sentit, jo m'he de referir que durant la vida de les Corts Constituents varen ésser bastants els nostres companys Diputats que, a la vegada, tenien una acta doble, al Parlament de Madrid, i no se li va ocórrer mai a ningú que això pogués constituir un cas d'incompatibilitat. Si un exemple en aquest sentit havia d'ésser suficient

per a acabar tots els arguments que en pro i en contra d'aquest sentit es poguessin fer, us diré que la més alta representació nostra va acceptar el càrrec de Diputat a les Corts de Madrid i, a la vegada, era també, no solament Diputat al nostre Parlament, sinó que era President de la Generalitat: em refereixo a la figura per tots nosaltres tan estimada i venerada de Francesc Macià.

Però si volem casos més recents, en les Corts passades també els tenim. Jo recordo — i suposo que estarà a la memòria de tots vosaltres — que precisament Lliga Catalana tenia diversos Diputats que ostentaven doble representació, en aquest Parlament i al Parlament de Madrid, i que aquests senyors Diputats, tot i essent Diputats aquí, es varen possessionar dels seus càrrecs a Madrid, i després que varen ésser dissoltes aquelles Corts varen tornar, sense necessitat de demanar prèvia autorització, al Parlament nostre, i varen tornar a seure en aquests escons.

De manera que tenim antecedents de fet que jo entenc tenen prou força, perquè els senyors Diputats aprovin aquest dictamen que nosaltres proposem, si no volen incórrer en una manifesta injustícia.

I, finalment — ja veieu que ho faig una mica atropellat a l'objecte de deixar saldada el més aviat possible aquesta qüestió —, finalment, jo entenc que es tracta d'una qüestió purament política que no afecta de cap manera a la persona del Diputat interessat. ¿Hi ha algú que es pugui creure, si és que pertany a una disciplina política determinada, que depèn de la seva pròpia voluntat l'acceptar o renunciar una acta? Ah!, jo diré que si hi ha algun Diputat que s'ha fet aquesta il·lusió va ben equivocat. No hi ha ningú, en el dinamisme polític actual, que pugui dir que sigui Diputat a aquest Parlament per la seva pròpia força i prestigi personal, sinó que ho deu al partit que representa. Si el partit que va portar el senyor Serra i Moret aquí no ha autoritzar aquest a presentar la renúncia del seu càrrec, entenc que està en el seu perfecte dret a demanar — i fins a presentar-se aquí sense el nostre consentiment — que el senyor Serra i Moret pugui continuar en l'exercici de Diputat al Parlament català. I no és una teoria peregrina, aquesta que jo sento i és la veritable teoria. Altrament, resultaria que tots els senyors Diputats podrien fer ús de la seva acta a mida de llurs conveniències personals, i jo entenc que això és passat de moda, això podia estilar-se en un temps enllà. Però avui no crec que ningú que senti la disciplina pugui tenir altra opció que continuar militant o sortir-se del partit; però si continua dintre de la disciplina ha d'acatar en absolut allò que el seu partit li mana. I faig aquest argument en el sentit que jo estimo que la posició del senyor Serra i Moret no és una posició personal, sinó que és una posició purament política, imposada per la conveniència d'un partit al qual ell està afiliat.

Però vull, a més, retreure un últim argument, també de caràcter polític: i és el de la pròpia conveniència nostra. Alguns senten la posició que la Llei d'Incompatibilitats del Govern central té unes determinades directrius, i que, conseqüentment amb aquella llei, el senyor Serra i Moret,

pel sol fet d'haver acceptat el càrrec de Diputat a les Corts centrals, automàticament va cessar en la representació del nostre Parlament. Jo no estic d'acord amb aquesta teoria. Jo crec que som nosaltres els que hem de determinar els casos d'incompatibilitat en què poden i deuen incórrer els Diputats. Que es faci la Llei d'Incompatibilitats, però mentrestant no hi sigui, jo m'oposaré que nosaltres anem a sentar en aquest moment polític un precedent perillosíssim per a nosaltres mateixos. ¿Creuen els senyors Diputats que l'ambient polític a tot el país és una cosa tan consolidada i que el nostre Front Popular es pot considerar que és una cosa definitiva? Ah!, jo crec que no. Jo crec que el que es faci aquesta il·lusió va ben equivocat. Doncs, ¿no pot arribar el moment que per la salut de la República, els nostres Diputats que actualment ostenten a la vegada la representació al Parlament central, sigui necessari que es vagin a possessionar i actuar en el seu doble càrrec? I en quina situació quedariem si nosaltres ara rebutjàvem o declaràvem la incompatibilitat del senyor Serra i Moret? ¿Amb quin sentit estricte de justícia i d'equitat nosaltres podríem, arribat aquest cas, pronunciar-nos en contra del que ara acabéssim de votar?

Jo crec, doncs, que per totes aquestes raons que acabo d'exposar és d'alta conveniència que el Parlament mostri la seva conformitat amb el dictamen que per majoria dels Vocals de la Comissió especial que es va nomenar se sotmet a la vostra deliberació i a la vostra aprovació.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació. Votació ordinària?

El Sr. CUNILLERA: Jo demanaria que la votació es fes secreta.

El Sr. PRESIDENT: Jo li he de recordar al senyor Cunillera que en aquest cas no hi pot haver més que votació ordinària o nominal. La votació secreta és per a l'elecció de persones.

El Sr. FRONJOSA: És un acte d'amistat que ens fa!

El Sr. PRESIDENT: Si vol la V. S. explicar el seu vot, no hi ha cap inconvenient; però la votació ha d'ésser nominal o ordinària.

El Sr. CUNILLERA: Jo crec, com ha dit molt bé el senyor President, que com aquest cas fa referència a persones, la votació ha d'ésser secreta.

El Sr. PRESIDENT: Aquí no es tracta d'eleger al senyor Serra i Moret. És tracta d'un dictamen en què encara que es parli del senyor Serra i Moret, no es discuteix la seva conducta, i, per tant, no ve indicada la votació secreta. Ha d'ésser nominal o ordinària.

El Sr. CUNILLERA: Aleshores, demano que sigui nominal.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació nominal. (*El senyor Cunillera s'aixeca del seu escó.*) Senyor Cunillera: potser no seria prou parlamentari haver demanat votació nominal i absentar-se de la Cambra.

(*Té lloc la votació nominal, que dona el resultat de 31 vots favorables al dictamen i 3 vots contraris.*)

(*Senyors Diputats que han dit SI*)

Sr. Espanya.
Sr. Arnau.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Battestini.
Sr. Bilbeny.
Sr. Casademunt.
Sr. Cerezo.
Sr. Companys.
Sr. Fàbrega.
Sr. Irla.
Sr. Magre.
Sr. Mies.
Sr. Móra.
Sr. Rovira i Virgili.
Sr. Sauret.
Sr. Sallés.
Sr. Viadiu.
Sr. Dencàs.
Sr. Abadal.
Sr. Carreres.
Sr. Duran i Ventosa.
Sr. Rovira i Roure.
Sr. Romeva.
Sr. Fronjosà.
Sr. Ruiz.
Sr. Gerhard.
Sr. Dot.
Sr. Secanell.
Sr. Rouret.
Sr. Casanovas.

(*Senyors Diputats que han dit NO*)

Sr. Bru i Jardí.
Sr. Cunillera.
Sr. Guinart.

El Sr. PRESIDENT : Queda pendent de votació definitiva el dictamen, per no haver-hi presents a la Cambra el nombre de senyors Diputats que indica el Reglament.

Continuació de la interpellació sobre la suspensió de l'Ajuntament de Solsona

El Sr. PRESIDENT : Continua en l'ús de la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Senyors Diputats : Quan vaig demanar al senyor Conseller de Governació la interpellació que estic desenvolupant, el meu intent era pronunciar les paraules d'ahir més breument, però s'allargaren per motius no imputables a mi. Jo volia dir : tot això és el que ha passat a l'Ajuntament de Solsona. Però, com significava ahir, el fet es reproduí a altres Ajuntaments i per aquest motiu vaig tenir necessitat d'afirmar : aquesta és la política municipal que està realitzant el Conseller de Governació.

Per tant, jo quasi hauria pogut donar per clos el meu discurs si no hagués vist l'afany demostrat per alguns Diputats de què em referís concretament a l'Ajuntament de Solsona i als altres Ajuntaments a què jo havia alludit, perquè

se m'interrompia amb freqüència, dient-me : «Bé, i perquè no parlem de l'Ajuntament de Solsona?» Jo he de significar que el meu interès no estava en particularitzar sobre l'Ajuntament de Solsona, sinó que del que es tractava era d'interpellar el senyor Conseller de Governació respecte de la conducta que havia seguit per tal d'aconseguir la destitució de l'Ajuntament de Solsona, conducta que després havia fet extensiva a altres Ajuntaments de Catalunya.

Però, per a donar aquella satisfacció, afegirem unes paraules en relació a aquests Ajuntaments, i puix que Solsona va ésser el primer que caigué, començarem per referir-nos a Solsona.

En començarem ahir a parlar, però no podíem passar de l'inici per les interrupcions que s'anaven seguint, i dèiem que era lògic que a Solsona li hagués cabut aquest honor que li ha conferit el senyor Conseller de Governació, d'ésser el primer que caigués, que es va escollir aquest Ajuntament, per haver anat a copar tots els llocs un conjunt de partits coal·ligats en contra d'Esquerra Republicana de Catalunya, i aquesta no havia pogut aconseguir ni tan solament les minories. I aleshores, quan vingueren les eleccions del 16 de febrer, des d'aquell moment ja es deia i s'afirmava que s'aniria a la substitució d'aquell Ajuntament de Solsona. Es deia i s'afirmava això, i afegíem ahir com precisament des d'aquell primer moment ja es va donar per prejulgada la qüestió, que després es plantejà al senyor Conseller de Governació, puix que encara no havia pres possessió el senyor Comissari Delegat de la Generalitat de Catalunya a Lleida, que ja havia signat la denúncia el senyor Viadiu, i prenent possessió a les dotze del dia 20 de febrer d'enguany, amb tot i això ja estava a Solsona en la mateixa data un comissionat per a efectuar...

El Sr. VIADIU : És absolutament fals!

El Sr. ROVIRA I ROURE : ...un comissionat perquè s'efectués la inspecció, amb una comunicació datada el dia 20 de febrer del 1936.

Però el senyor Comissari Delegat de la Generalitat de Catalunya a les comarques lleidatanes, es va donar perfecte compte que estava cometent un delict de coacció electoral, perquè el període electoral — segons taxativament diu la Llei Electoral —, no acaba fins després d'efectuar l'escrutini, i l'escrutini s'efectuava a Lleida el dia 20 de febrer del 1936. I aleshores el senyor Conseller Delegat de la Generalitat de Catalunya a les comarques lleidatanes va tenir una solució, que al seu entendre era encisadora, i que consistia en el següent : el mateix dia 20 va fer una altra comunicació, per virtut de la qual deia : «Anullo el que he dit en la meva anterior comunicació d'aquesta data»; i el dia 21, el mateix dia següent, que per tant ja estàvem fora del període electoral, torna a enviar el mateix comissionat amb una altra comunicació, que ara ja portava data 21 de febrer del 1936, com si això no demostrés que l'únic que havia passat és que s'havia donat compte que havia realitzat un acte plenament delictiu, i volia subsanar-lo d'aquesta forma, que en definitiva ve a demostrar quina era la veritable finalitat que perseguia el Comissari Delegat de la Generalitat a les comarques lleidatanes.

I aleshores s'efectuà una inspecció, i després s'efectuà una altra inspecció, i després s'efectuà una tercera inspecció; i amb tot i aquelles afirmacions fetes pel senyor Conseller de Governació ahir en aquest Parlament, interrompent a aquest Diputat, mantenint la inadmissible doctrina que els expedients contra els Ajuntaments poden tramitar-se durant el període electoral, amb tot i això resulta que fins admetent aquella absurda teoria mantenida pel senyor Espanya, aquest expedient havia estat iniciat en un període electoral. I no solament això, sinó que ve a ésser clos en el segon període electoral, perquè la conclusió d'aquest segon expedient és posterior al dia 11 d'abril, perquè l'auto de processament diu terminantment, que el senyor Porta efectuava la inspecció el dia 11 d'abril, en ple període electoral, i estava closa la inspecció el dia 20 d'abril, perquè el dia 20 d'abril ja s'havia — i si no era el 20, era el 21; eren un parell o tres dies abans de les eleccions de Compromissaris — ja s'havia personat allí el senyor Thió, amb la finalitat que després esmentarem, per a actuar d'assessor del Jutge municipal en qüestió. La qual cosa vol dir que estava tancat ja l'expedient administratiu i havia estat tramès ja al Jutjat d'Instrucció. Per tant, si la data era posterior a l'11 d'abril i era anterior al dia 22 d'abril, aquest expedient havia estat iniciat en un període electoral, i havia estat clos dintre d'un altre període electoral, la qual cosa significa que àdhuc admetent aquella teoria del senyor Espanya, el delict de coacció en aquest cas quedaria evidenciat.

S'havien fet les inspeccions i no passava res, demostració evident que aquelles inspeccions no donaven el fruit que el Diputat denunciava. I aleshores va ésser quan s'estimà necessari acudir a aquell Jutjat municipal, que no tenia facultats, com ahir demostrarem. Però calia encara fer les coses una mica més planeres, perquè s'assegurés l'efectivitat d'aconseguir uns processaments en contra de l'Ajuntament de Solsona, i es va fer el següent: El Jutge municipal — si mal no recordo — s'absentà, i es va fer càrrec del Jutjat d'Instrucció el Jutge municipal suplent.

El Sr. VIADIU: Una altra mentida, senyor Rovira i Roure!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyor Viadiu, no tinc inconvenient en rectificar, perquè he començat dient «si mal no recordo». Però donat l' aclariment del senyor Viadiu, accepto el fet que no es va absentar el Jutge municipal, que per als efectes de la meva argumentació és exactament igual. Però el que no em negarà el senyor Viadiu és que es va absentar el Secretari del Jutjat d'Instrucció i que es va habilitar un Secretari especial en raó de l'esmentada absència perquè actués en aquest sumari.

El Sr. VIADIU: Un Secretari especial?

El Sr. ROVIRA I ROURE: Es va habilitar un Secretari diferent del Secretari del Jutjat d'Instrucció. És que a cas era el Secretari del Jutjat d'Instrucció el que actuava?

El Sr. VIADIU: El Secretari del Jutjat d'Instrucció va estar absent durant un dia, senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: ¿Veu la V. S.,

senyor Viadiu, que tants escarafalls feia, com no era el Secretari del Jutjat d'Instrucció?...

El Sr. CONSELLER de Governació: Però si no pot actuar cap Jutjat sense Secretari! Ja ho sap el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo estic assenyallant, senyor Conseller, un conjunt de casualitats, i res més. Però encara hi ha una altra casualitat que bé mereix que es parli d'ella; i és que a Solsona hi ha matriculats dotze Advocats...

El Sr. FRONJOSA: I un Bisbe! (Rialles.)

El Sr. ROVIRA I ROURE: El Jutjat municipal no podia actuar sota cap concepte, segons s'ha demostrat; però inclús en sumaris ordinaris, no pot dictar resolucions com un auto de processament, sense comptar amb un assessorament d'advocat, i aquest Jutjat, que donant fe a les manifestacions fetes pel senyor Viadiu, respecte a les que no poden...

El Sr. PRESIDENT: Observi la V. S., senyor Rovira i Roure, que en realitat està fent una interpellació referent a la Justícia, i el senyor Conseller no hi és. Prego que la V. S. faci la interpellació a Governació.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyor President: Com vàrem explicar ahir terminantment...

El Sr. PRESIDENT: És que la V. S. va desplaçar ahir el curs de la interpellació, que en realitat està admesa per parlar de la suspensió de l'Ajuntament de Solsona.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Si em permet la Presidència...

El Sr. PRESIDENT: Amb molt de gust; digui el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: El senyor Conseller de Justícia i Dret no té cap culpa del que ocorre en aquest Jutjat, i en canvi, el senyor Conseller de Governació — com demostràvem ahir i com demostrarem avui — s'ha servit d'aquest Jutge municipal...

El Sr. CONSELLER de Governació: No és exacte aquesta afirmació que el senyor Rovira i Roure m'imputa. Això no és veritat. Jo mai m'he servit dels Jutges.

El Sr. PRESIDENT: Segueixi la V. S., senyor Rovira i Roure, i, naturalment, amb el respecte degut als funcionaris judicials. I observin els senyors Diputats que no dic «Poder Judicial», perquè no hi ha més poder que el Parlament.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Doncs bé, com deia, era indispensable un assessor jurídic, era necessari un advocat; i a Solsona, hi ha matriculats dotze advocats...

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Pobres veïns de Solsona! (Rialles.)

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...i amb tot i això, malgrat haver-hi matriculats dotze advocats, cap d'aquests dotze era nomenat assessor del Jutge municipal, i es personava un advocat de Barcelona, el senyor Thió, que es matriculava cinc minuts abans de començar a actuar, com a assessor del Jutge municipal. I aquest senyor Thió no ha portat en el Jutjat de Solsona cap més assumpte que el d'efectuar les funcions d'assessor del Jutge municipal en aquest cas.

El Sr. DOT: És una qüestió de competència?

El Sr. ROVIRA I ROURE: La qüestió de

competència la varem plantejar ahir ja, senyor Dot.

El Sr. PRESIDENT : Senyors Diputats : Permetin que el senyor Rovira i Roure segueixi en l'ús de la paraula.

El Sr. ROVIRA I ROURE : En definitiva, es pot dir que es va arribar a la fórmula d'eliminar del Jutjat totes aquelles persones que poguessin no estar sotmeses als capricis d'allò que es volia fer. Però encara hi ha una altra casualitat ; i és que aquest Jutge municipal que actuava, és precisament el cafeter del Centre d'Esquerra de Solsona.

El Sr. VIADIU : Persona molt honorable, senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : No té res que veure això. És pot ésser cafeter i ésser molt honorable.

El Sr. VIADIU : No s'ha fet cap casa aquest cafeter, no ! (*Rumors.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : Però si jo no he dit ni he volgut dir que l'ésser cafeter sigui una cosa deshonorable.

El Sr. PRESIDENT : No hi ha cap professió incompatible amb l'honorabilitat. Segueixi el senyor Rovira i Roure, però no desviï la interpellació. La Presidència prega la V. S., senyor Rovira i Roure, que no dirigeixi la seva interpellació cap al terreny de Justícia.

El Sr. ROVIRA I ROURE : No la dirigeixo a Justícia senyor President. I vaig a demostrar immediatament la relació que té el que estic dient.

El Sr. PRESIDENT : Doncs, m'havia fet aquest efecte ; i comprendrà la V. S. que no es poden desplaçar les interpellacions, malgrat les facilitats que en tot moment se li han donat per la Presidència. Concretant, la seva interpellació a Governació, pot la V. S. fer les seves crítiques, sempre objectives i desapassionades.

El Sr. ROVIRA I ROURE : I no n'hi ha prou amb això, sinó que com que el senyor Thió s'havia traslladat des de Barcelona a Solsona, i tenia unes despeses fetes, i a més a més, havia de cobrir uns honoraris, en el Centre d'Esquerra de Solsona es recaptava pel pagament d'aquests honoraris i d'aquestes despeses.

El Sr. VIADIU : Com ho sap això la V. S. ? Que també va contribuir-hi ?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Podia ésser que aquell dia hagués anat a prendre cafè en aquell Centre. (*Rialles.*)

El Sr. VIADIU : Si hem de fer broma, en farem i explicaré l'acudit que m'ha dit avui un taxista. (*Rialles.*)

El Sr. PRESIDENT : No, indiscrecions, no ! De totes maneres, jo prego el senyor Rovira i Roure que segueixi el seu discurs, i els senyors Diputats que procurin abstenir-se d'interrompre.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Comprendrà el senyor President, que no sóc jo el que interromp.

El Sr. PRESIDENT : De totes maneres, una interrupció més o menys...

El Sr. ROVIRA I ROURE : No vull cometre, senyor President, la incorrecció de no contestar les interrupcions.

El Sr. PRESIDENT : Procuri englobar-les. (*Rialles.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : Puc continuar, senyor President ?

El Sr. PRESIDENT : Pot continuar el senyor Rovira i Roure. Ja sap la V. S. que la Cambra l'escolta amb goig i la Presidència amb satisfacció.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Molt agraït a les paraules del senyor President.

Doncs bé, ja estava armat aquest Jutjat, i em sembla que la seva parcialitat, després d'aquestes explicacions, no hem de dir-la. I aleshores actua aquest Jutjat que està en aquestes condicions i resulta que es dedica sols a molestar els senyors Alcalde i Consellers municipals, ordenant a la Guàrdia civil que els traslladi al Jutjat d'Instrucció, sense, inclús, acudir al Delegat d'Ordre Públic, sinó que es volia fer detenir precisament a l'Alcalde per la seva mateixa consideració de Delegat d'Ordre Públic.

I ara ve la demostració evident de la convivència entre el senyor Conseller de Governació i el senyor Jutge municipal ; la demostració evident que hi havia d'haver forçosament un constant contacte entre aquestes dues autoritats, perquè si no hi ha un fet que no s'explica.

L'auto de processament porta data 6 del mes de maig. L'ordre del senyor Conseller de Governació destituint l'Ajuntament de Solsona...

El Sr. CONSELLER de Governació : No he destituït cap Ajuntament. Digui les coses tal com siguin.

El Sr. ROVIRA I ROURE : ... ordenant el nomenament de substituïts de l'Ajuntament de Solsona, indicant tots i cada un dels noms d'aquests substituïts, porta la mateixa data...

El Sr. CONSELLER de Governació : Soc dinàmic jo !

El Sr. BRU : I el telèfon, per què servei ?

El Sr. ROVIRA I ROURE : ... però ha demostrat encara més dinamisme, ja que no solament serveix el telèfon per alguna cosa, sinó la possibilitat que es pugui traslladar en pocs segons de Barcelona a Solsona.

El Sr. BRU : Hi han avions... (*Rialles.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : El mateix dia 6 estava ja allà el delegat nomenat pel senyor Conseller de Governació, amb uns oficis signats pel senyor Conseller de Governació, el qual convocava sessió pel mateix dia 6, de primera convocatòria, i si el senyor Conseller de Governació no hagués tingut notícia prèviament de l'existència d'aquest auto de processament, que no es va dictar fins el dia 6, no podia tenir preparat tot això amb aquest conjunt de detalls.

El Sr. CONSELLER de Governació : En mitja hora es prepara tot això !

El Sr. ROVIRA I ROURE : I en mitja hora es trasllada un funcionari ?

El Sr. CONSELLER de Governació : En dues o tres hores, que són les necessàries. Ho he fet així en tots els casos i en totes les actuacions de Governació.

El Sr. BRU : L'únic lamentable de tot això és que el dia 6 d'octubre en mitja hora varen destituir-se tots els Ajuntaments de Catalunya.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo el dia 6 d'oc-

tubre no em vaig sublevar ni vaig denunciar ningú, i en canvi vaig defensar molta gent.

El Sr. CONSELLER de Governació: Com a advocat.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Naturalment, com a individu d'esquerra, no. I el senyor Espanya em va veure actuar.

Però el Conseller es va inventar aquella peregrina teoria, per virtut de la qual uns senyors que mai no havien estat suplents perquè la seva llista no havia assolit nombre suficient de sufragis per a obtenir un sol Conseller municipal, tota aquella gent havia arribat a obtenir, a criteri del senyor Conseller de Governació, la consideració de Consellers suplents, i aleshores diu — si mal no recordo, els Consellers de Solsona són dotze —: De la primera llista que va obtenir la Majoria a les eleccions se'n nomenaren tres...

El Sr. CONSELLER de Governació: Tots els suplents.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Tots els suplents que eren tres. De la segona llista se'n nomenaren tres més, i de la tercera llista, que no va tenir votació suficient, ni tan sols per a obtenir la minoria, se'n nomenaren sis.

El Sr. CONSELLER de Governació: S'havia de completar.

El Sr. ROVIRA I ROURE: I ja en tenim dotze, d'aquesta manera. Però al senyor Conseller de Governació se li va suggerir un altre dubte que va resoldre també en aquells pocs minuts del dia 6 que li van permetre fer totes aquestes coses, i va dir: Hi ha un senyor que es diu Coromines que no se sap si té o no capacitat...

El Sr. CONSELLER de Governació: Hi ha la denúncia a l'expedient corresponent.

El Sr. ROVIRA I ROURE: I aleshores el senyor Conseller de Governació reflexiona i diu: N'hi haurà de la primera llista tres; de la segona tres més, i de la tercera sis, i l'Ajuntament quedarà constituït per sis a sis, i això farà possible que l'Alcalde que es nomeni pugui ésser un dels sis que ja tenien representació a l'Ajuntament. Com evitar això? La solució l'ha trobat immediatament el senyor Conseller de Governació. Consisteix en el següent: Dient que hi ha un senyor...

El Sr. CONSELLER de Governació: No; hi ha una denúncia!

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...que no se sap si té capacitat; però no es diu en què pot consistir aquesta incapacitat, i en conseqüència que prenguin possessió solament els onze senyors i que no prengui possessió el senyor que fa dotze.

El Sr. CONSELLER de Governació: Perquè això és de la competència de l'Ajuntament i és aquest el que ha de resoldre.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Aleshores, la V. S. no havia de dir que no prenguéssin possessió, sinó que eren els Regidors els que havien de discutir aquesta qüestió...

El Sr. CONSELLER de Governació: Això hauria estat prejudicar la qüestió.

El Sr. ROVIRA I ROURE: No; el que prejudica la qüestió és el que diu la V. S.

El Sr. CONSELLER de Governació: Hi ha una denúncia, i jo no m'hi poso en aquestes coses.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Tenia una de-

núncia el senyor Conseller de Governació, però existia la impossibilitat que el dia 6 es fes tot, absolutament tot.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Com tenia la V. S. la denúncia el mateix dia?

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja feia uns dies que havia rebut la denúncia.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Doncs aquesta és la demostració evident de tot el que jo deia, o sigui que feia uns dies que se sabia ja que s'anava a destituir l'Ajuntament de Solsona.

El Sr. CONSELLER de Governació: Què té a veure això?

El Sr. PRESIDENT: Eren rumors públics. (Rialles.)

El Sr. ROVIRA I ROURE: I amb aquesta forma, el senyor Conseller de Governació, va fer possible que quedessin sis a cinc, que votessin l'Alcalde que millor els semblés, i després ja es discutirà el cas del senyor Coromines, que jo no sé si ja ha estat discutit.

Sí, senyor Conseller de Governació, tot això que ens demostra aquesta facilitat fantàstica perquè tot pogués realitzar-se el mateix dia — i ja reconeix el senyor Conseller de Governació que se li trametien els antecedents amb uns dies d'antelació — no és la demostració més evident que en definitiva aquell Jutge que es va prestar a instruir una causa sense competència, ¿estava en connivència amb el senyor Conseller de Governació per a actuar a l'objecte de poder destituir l'Ajuntament de Solsona?

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿Què hi tinc a veure amb el Jutge?

El Sr. ROVIRA I ROURE: Doncs si la V. S. no té res a veure amb el Jutge, ¿com va ésser possible que es fes tot el dia 6?

El Sr. CONSELLER de Governació: A mi què m'explica!

El Sr. ROVIRA I ROURE: ¿Com, doncs, admet la V. S. una denúncia respecte de la incapacitat d'un senyor que no era Conseller — o que, segons el senyor Conseller de Governació, tenia motius per a creure-ho — des del moment que diu que ignorava el que passava a Solsona?

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo no he d'admetre res. Els documents que vénen a la Conselleria passen al registre i segueixen el seu curs.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo deia ahir que els edictes es discutiran en el seu dia, però que jo, senzillament, llegint l'auto de processament, no trobo un delictes comès per l'Ajuntament de Solsona. A mi m'interessava remarcar ahir el fet de referir-me als Ajuntaments i no concretament als Alcaldes per a demostrar una qüestió capitalíssima: La finalitat del senyor Conseller de Governació era la d'enderrocar Ajuntaments, i en insinuar l'existència de delictes, els Jutges municipals, en una qüestió que en tot cas podia atànyer als Alcaldes, amb tot, es va a la suspensió de tots els Consellers municipals, a l'objecte de poder fer possible la substitució.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor President de la Generalitat.)

El senyor Viadiu, ahir, s'interessava en afirmar que l'Alcalde tenia un especial apreci a aquest Diputat que us parla. Jo significava que milito

en un partit polític completament diferent, partit polític que, per altra banda, tots els militants de l'esmentat partit a la circumscripció de Lleida m'atribueixen precisament a mi el fet d'ésser un dels seus més grans enemics. Dóna aquesta casualitat. Però jo, amb tot i això, he d'afirmar i he de reconèixer que amb el senyor Serra m'hi uneix una bona amistat...

El Sr. VIADIU : Una estreta relació.

El Sr. ROVIRA I ROURE : ...el que no impedeix que ell militi en un partit en contra del qual he lluitat sempre, a excepció d'aquelles eleccions al Parlament de Catalunya, perquè aleshores també venia amb nosaltres la Unió Socialista de Catalunya. (*Rumors.*)

El Sr. SAURET : Com, la Unió Socialista ! La V. S. sap que això és fals. Que no ho sap que van ésser expulsats ?

El Sr. FRONJOSA : (*Al senyor Rovira i Roure.*) Aliats amb vostè ? I ara ! No tenim tanta indignitat nosaltres ! Si em vol creure a mi, no s'emboliqui ! Nosaltres el tolerem, no és que tingui cap dret vostè a estar aquí ; és que nosaltres el tolerem. (*Rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Ordre, senyor Fronjosà !

El Sr. ROVIRA I ROURE : És veritat que aquells senyors van ésser expulsats de la Unió Socialista de Catalunya. (*Segueixen els rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Ordre, senyors Diputats, que ja tindran temps d'intervenir. Procuri abreujar, senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Ja hauria acabat fa molta estona si no m'haguessin interromput...

El Sr. PRESIDENT : La V. S. dóna peu a aquestes interrupcions.

El Sr. ROVIRA I ROURE : A mi m'ha causat una veritable extorsió l'haver de continuar avui aquesta interpellació, per quant aquest matí m'he vist precisat d'estar a Lleida. Però fou precisament per les interrupcions, que ahir no vaig poder acabar la meua interpellació.

El Sr. PRESIDENT : La V. S. desenvolupa una doble interpellació, sense donar-se'n compte als Consellers de Justícia i de Governació. Concreti's a la destitució de l'Ajuntament de Solsona.

El Sr. ROVIRA I ROURE : S'escatiran en el seu dia els delictes, però jo sí que he de fer remarcar que a l'Ajuntament el que se li imputa — i per això res menys s'ha seguit tot un procés i per això res menys han anat a la seva destitució —, és que ha comès aquests greus delictes de pagar el telèfon d'un delegat governatiu i de contribuir a una subscripció, a la qual hi contribuïa des de temps immemorial, per a pagar els vestits d'uns gegants.

El Sr. CONSELLER de Governació : I altres coses molt més greus !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Aquests dos grans delictes són els que es reflexen en l'auto de processament dirigit contra l'Ajuntament de Solsona pel Jutge municipal, delictes que per altra part jo ja he significat que, en definitiva, no eren els que motivaven la meua interpellació, que això s'escatirà. Però buscar motius com aquests per aconseguir la destitució d'aquest Ajuntament, això sí que és de lamentar.

I és que el Jutge municipal de Solsona, en funcions de Jutge de Primera Instància, s'ha permès tal cúmul d'atrocitats que pocs dies després d'aquesta heroïtat en realitzava encara una altra : feia portar detingut per uns agents de la Generalitat, des d'un poble pròxim, el poble de Navés, fins a Solsona a un senyor que se li imputava un delictes de tinença il·lícita d'armes, i resulta que aquest senyor ...

El Sr. VIADIU : Senyor President : no es poden tolerar aquestes paraules del senyor Rovira i Roure !

El Sr. ROVIRA I ROURE : ... i resulta que aquest senyor tenia llicència d'armes i, en canvi, el que no se li havia trobat eren armes, i amb tot i això aquells als quals havia mostrat la llicència en qüestió, aquells que havien fet el registre i no li havien trobat armes, amb tot i això el portaven detingut des de Navés fins a Solsona.

El Sr. VIADIU : Això no ho va ordenar el Jutge de Solsona, senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo he dit que eren uns agents de la Generalitat. Però el Jutge municipal, amb tot i aquests antecedents, el va tenir incomunicat, malgrat haver mostrat la seva llicència i que en el registre efectuat no li van trobar armes.

El Sr. FRONJOSA : Això no té cap valor.

El Sr. VIADIU : Se li va trobar això (*mostrant un paper escrit*) que és molt més interessant.

El Sr. CONSELLER de Governació : Em permet el senyor Rovira i Roure ? La V. S. no diu que se li va trobar una carta on es deia que tenia armes amagades.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Carta, a més, que no deia que tingués armes amagades, senyor Conseller de Governació, carta que no deia això, carta que és d'una altra persona, però que a més és molt anterior al 20 de febrer i que, en conseqüència, aquest delictes hauria estat amnistiats com han estat amnistiats i com consta a la V. S...

El Sr. VIADIU : I ca, i ca !

El Sr. ROVIRA I ROURE : ... tots els delictes de tinença il·lícita d'armes fins el 20 de febrer de l'any 1936.

Jo em lamentava ahir del retard en què s'havia concedit el desenvolupament d'aquesta interpellació, perquè havia fet possible que després del de Solsona caiguessin altres Ajuntaments. I no es necessita pensar molt perquè es pogués arribar a la deducció de quins havien d'ésser els Ajuntaments contra els quals havia de dirigir-se el senyor Conseller de Governació ; havia d'ésser forçosament en aquells Jutjats en què actués un Jutge municipal en funcions de Jutge de Primera Instància i havia d'ésser en aquells Ajuntaments que els seus enemics havien assolit una enorme victòria en les eleccions municipals i en les eleccions de Diputats a Corts. I així els hi tocà al mateix temps als Ajuntaments de Tàrraga i de Cervera. I quan nosaltres vèiem que l'actuació s'estava efectuant d'una manera exactament igual a com estava efectuant a Solsona, que no es feien les notificacions degudes als Consellers que havien d'ésser després processats i en canvi es trametien telegrams al senyor Conseller de Governació dient que estaven processats i es deia pels carrers de

Cervera i de Tàrraga que ja s'havia aconseguit el processament, nosaltres, els senyors Romà Sol i Antoni Secanell i aquest Diputat, trametiem uns telegrams de protesta a l'honorable President i a l'honorable Conseller de Governació. L'honorable President de la Generalitat no contestà el telegrama sens dubte per creure que com que era qüestió de competència del senyor Conseller de Governació, és de suposar que a ell li traslladaria el telegrama. Però el senyor Espanya contestava el telegrama dient: «Me n'assabentaré.» I deia jo ahir: «Home, aquell me n'assabentaré significava o que no en sabia res el senyor Espanya o que s'havien fet les coses a espatlles seves.» I deia ahir el senyor Espanya: «És que jo no en sabia res, i per això deia que me n'assabentaria.» I resulta que el telegrama porta la data del 26 de maig i l'ordre de nomenament dels Consellers de Tàrraga i de Cervera porta data del 25.

El Sr. CONSELLER de Governació: No pot ésser això!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Això es pot constatar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ho constatarem. Però quan jo vaig rebre el telegrama no en sabia res. En rebre el telegrama del Jutge de Cervera, és quan immediatament vaig fer la destitució perquè així ho ordena la llei.

El Sr. ROVIRA I ROURE: L'ordre diu al final, «25 de maig del 1936» i el telegrama és dipositat el dia 26 a les 22'30.

El Sr. CONSELLER de Governació: Pot ésser dipositat quan es vulgui, però quan va sortir de la Conselleria jo no tenia notícia del que havia passat a Tàrraga.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Però si havia signat abans l'ordre de destitució!

El Sr. CONSELLER de Governació: Quan vaig redactar el telegrama no en sabia res. Comprendre el senyor Rovira i Roure que no m'he de convertir en ordenança per a anar a portar els telegrams.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Però si nosaltres li trametrem el telegrama el dia 26 i la V. S. era tan amable que ens contestava el mateix dia 26!

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja comprendre que no sóc tan innocent per anar-li a contestar una cosa així! No em cregui tan innocent. Els seus companys comprendran que no hauria dit una cosa així. Si jo havia ordenat la destitució d'aquells Regidors, pot comprendre que no anava a posar un telegrama dient: «Me n'assabentaré.» Hauria estat innocent, i jo no sóc tan innocent.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyor Conseller de Governació: el telegrama està a les meves mans, i l'ordre amb la data corresponent s'ha publicat al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

El Sr. CONSELLER de Governació: Està bé; però jo no sóc tan ximple com això.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Ah, senyor Conseller, això jo no ho admeto! És una injúria contra un senyor Conseller dir que és un ximple, i no ho admeto!

El Sr. PRESIDENT: Segueixi, senyor Ro-

vira i Roure, i procuri concretar ja la seva interpellació.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Però és més de lamentar el que passava en l'Ajuntament de Tàrraga, perquè aquesta data que tant s'ha recordat del 6 d'octubre, jo recordo que des del dia 7, en tot aquest mes d'octubre i en tots els dies que seguien el 6 d'octubre, venia constantment, dia darrera dia, el Diputat senyor Secanell al meu domicili particular de Lleida i em deia: «Hem de mirar que es faci tot allò que sigui possible perquè els empresonats de Tàrraga en surtin; procurem que aquests xicots que s'han apoderat de l'Ajuntament puguin anar al carrer, perquè ha estat una bogeria que es deu de perdonar; perquè encara que es digués que es fessin llistes, són bons xicots i hem de fer tot l'humanament possible perquè vagin al carrer.» I a una actitud tan noble com la del senyor Secanell i tan noble com la que realitzava tot l'Ajuntament de Tàrraga, que venia un dia i un altre dia a Lleida, ara precisament se'ls contesta amb una actitud com la que s'està realitzant, d'anar a la destitució d'aquest Ajuntament de Tàrraga. Sabran els senyors Consellers substituïts que aquest és el pagament que es dona a tots els seus bons sentiments. Sabran tots aquests senyors Consellers de Tàrraga que aquesta gent que tant diu que han fet o han deixat de fer després del 6 d'octubre, quan els nosres ulls ploraven juntament amb els seus, quan ens veïem els uns amb els altres per veure si podíem fer quelcom per ells, ah!, aquest és el pagament que ara se'ls ha vingut a donar.

El Sr. CONSELLER de Governació: No tant com això.

El Sr. SAURET: Així us ho volíeu cobrar!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo significo a la V. S. que deu d'escatir prop de tots els senyors de Tàrraga si sota cap concepte se'ls ha demanat el més petit favor, a canvi de tots els que se'ns vingueren a demanar.

El Sr. SAURET: Aquestes coses no es retreuen. La V. S. no ha de retreure això!

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: ja tindran ocasió d'intervenir.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Celebro precisament la interrupció del senyor Sauret, que demostra, evidentment, que li sembla molt bé que aquest sigui el pagament que se'ls ha donat.

El Sr. SAURET: Dic que aquestes coses s'han de fer sense esperar el pagament.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Ningú no el demana; però no es torna un afecte amb una bufetada, que és una cosa molt diferent de demanar un pagament. Perquè si faig a un senyor un favor, no tinc dret a demanar-n'hi un altre, però tinc dret a exigir-li que no cometi amb mi un greuge.

El Sr. CONSELLER de Governació: Digni la V. S. les coses com són, que la V. S. no va presenciar el Consell de Guerra de Tàrraga, on l'Alcalde acusava injustament...

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria: Falsament, falsament.

El Sr. CONSELLER de Governació: ... els processats; inclús acusava el tinent de la Guàrdia civil!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Pot la V. S., en

el si de la confiança, parlar amb aquests senyors de Tàrraga i li diran la veritat d'aquests fets.

Però Tàrraga havia comès un delictes molt greu, i era que en les eleccions municipals havia obtingut una majoria de 344 vots, i en les de Diputats a Corts n'assolia una majoria de 520, la qual cosa representava un augment encara respecte de les anteriors eleccions, i per això era necessari destituir-lo, per aquest principi antidemocràtic que ha sostingut en tots moments el senyor Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: He d'observar al senyor Rovira i Roure que interpretant el Reglament, li manquen només deu minuts per a donar per finida la seva interpellació.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Aleshores, jo des d'aquest moment demano una interpellació que tingui lloc dintre el període reglamentari...

El Sr. PRESIDENT: Vegi el senyor Rovira i Roure si amb aquests deu minuts pot resumir la seva interpellació.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Ho intentaré. Però si per casualitat no em quedés temps per a parlar de Tàrraga i de Cervera, demanaria que se'm reservés una nova interpellació per a tractar d'aquests casos concrets.

Aleshores ens trobem que el senyor Conseller de Governació efectua la inspecció entre els dies 15 i 17 d'abril, en ple període electoral, iniciació i tramitació de tot l'expedient: comissió d'un delictes de coacció electoral a què es refereix l'art. 68 de la Llei Electoral. I el Jutge municipal demostra de la mateixa manera que en el cas de Solsona una constant connivència amb el senyor Conseller de Governació, incomplint, en canvi, els tràmits de la Llei d'Enjudiciament Criminal respecte de les notificacions que haurien de fer-se als processats, perquè l'art. 209 l'obligava a fer les notificacions el dia següent, i com a màxim en raó de la distància que hi ha entre Tàrraga i Cervera, d'uns 12 quilòmetres, als dos dies, i un auto que es dictava el 23 de maig no era notificat fins el 30 de maig. Però això no impedia que amb tot i que no estava comunicat aquest auto de processament, hi havia constant relació amb el senyor Conseller de Governació, el qual, cinc dies abans que hagués estat notificat aquest auto de processament, ja havia dictat l'ordre oportuna per a destituir l'Ajuntament de Tàrraga i l'Ajuntament de Cervera. Això significa, inclús, que per part del Jutge d'Instrucció no solament s'havien comès aquelles prevaricacions que ahir assenyalàvem, no solament s'havia comès aquell delictes d'usurpació de funcions que també significàvem, sinó que s'havia comès el delictes de violació de sumari, perquè contava allò que havia resolt a tothom, menys als que havia d'haver-ho notificat, que eren els processats. I en canvi, quan actuaven en defensa pròpia aquests processats i acudien al Jutjat, promovent una qüestió prejudicial, no se'ls admetia l'escrit, se'ls rebufjava la presentació d'aquell escrit, i se'ls deia que com que no estaven processats no tenien personalitat. I el més enorme del cas és que es deia que no se'ls admetia perquè no estaven processats i resultava que ja estaven processats, perquè el dia 23 havia estat signat l'auto de processament. O és més possible que fos veritat el que

havia dit el Jutge, que no havien estat processats, perquè l'auto de processament que s'havia d'haver notificat als dos dies, en no haver-se notificat fins set dies després, és una demostració evident de què havia estat dictat amb posterioritat, i que se li havia posat la data, indegudament, del 23 de maig del 1936, perquè, si no, no s'explicaria que el dia 23 de maig es digués que no estaven processats i el 24 i el 25 inclús, s'insisteix en el mateix.

Jo hauria d'explicar altres detalls demostratius de tot això, però respecte l'Ajuntament de Tàrraga no hi veig possibilitat sota cap concepte que pugui admetre's aquest auto de processament que ha estat dictat pel Jutge municipal en funcions de Jutge d'Instrucció. Jo he llegit les meves trenta o quaranta vegades el «resultant» de l'auto de processament, i d'aquell «resultant» de l'auto de processament apareix que els senyors de l'Ajuntament de Tàrraga han comès els dos següents delictes: un, que diu que hi ha malversació perquè feren uns pagaments i les transferències de crèdit es feren en data posterior als pagaments en qüestió, i no diu res més. I jo emplaço el senyor Conseller de Governació que escateixi l'actuació de tots els Ajuntaments de Catalunya, que comenci per l'Ajuntament de Barcelona i a veure si no es trobarà amb molts casos d'aquests.

Però encara hi ha més: aquestes transferències eren degudes a què per «placet» de majoria i minoria — minoria que no està processada — es va crear l'Escola d'Arts i Oficis de Tàrraga, i en crear-se l'Escola d'Arts i Oficis de Tàrraga va ésser imprescindible posar-hi uns professors, perquè sense professors l'Escola no servia per a res. Calgué pagar els sous d'aquests professors, i és el que en definitiva ha vingut a ésser la comissió del primer delictes, és perquè es pagaren els sous d'aquests professors. I segon delictes: l'Ajuntament de Tàrraga — no aquest que ha estat processat, que això és el més gran del cas, sinó un Ajuntament anterior — va encarregar a un arquitecte la confecció d'un pressupost per a la construcció d'unes escoles, i aquell arquitecte — que no és pas afecte a les nostres senyories — va fer un pressupost per unes escoles, en el qual, entre altres coses, es va oblidar de posar-hi els urinaris, la pavimentació, els ferros dels balcons i altres coses, i l'Ajuntament es va trobar que aquella escola no podia funcionar si no hi havia els urinaris, si no hi havia els ferros dels balcons, si no hi havia la pavimentació. Aleshores, l'Ajuntament anterior al que ara ha estat processat va acordar que aquestes obres es realitzessin també, i per a realitzar aquestes obres s'havien de fer unes despeses, i com que estava esgotat el pressupost extraordinari per a aquesta escola, s'acordà que aquestes despeses tinguessin la corresponent partida en el Pressupost ordinari següent.

I resulta que per tota aquella actuació de l'Ajuntament anterior, actuació que era perfectament lícita, perquè si en un Pressupost extraordinari s'han realitzat unes obres i després són necessàries unes altres obres, es pot perfectament anar a incloure aquestes altres obres al Pressupost ordinari següent; això que era perfectament lícit, però que a més ho havia realitzat un Ajuntament

anterior, porta com a conseqüència que es processa l'Ajuntament actual. I això és lògic i natural, perquè el que interessava el senyor Conseller de Governació és: el processament de l'Ajuntament actual i no el d'un altre Ajuntament que ja havia desaparegut.

Senyor Conseller de Governació: així, sota cap aspecte no podem admetre que tingui la més petita garantia l'autonomia municipal. I tant així ho han comprès els mateixos senyors d'Esquerra — que és tan gran el que s'ha fet que ells mateixos deien i significaven en el moment de prendre possessió que salvaven la seva responsabilitat. Atropellaments, a més, que han estat portats amb veritables coaccions, coaccions comeses pel senyor Conseller de Governació, quan un dia se li presenten al seu despatx uns representants de la majoria i de la minoria de l'Ajuntament de Tàrraga i els diu el senyor Espanya: «El que podrieu fer és dimitir.» I sap molt bé el senyor Espanya que l'art. 51 de la Llei Municipal catalana prohibeix aquestes dimissions, perquè fa obligatori el càrrec de Conseller.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja sap per què ho deia. Hi era la V. S. al davant.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Sí, en una altra reunió...

El Sr. CONSELLER de Governació: Era en ares de la pau pública de Tàrraga.

El Sr. ROVIRA I ROURE: En ares de la pau pública de Tàrraga el senyor Conseller de Governació invitava, infringint la llei, a què dimittissin uns Consellers municipals. I no en tenia prou amb això, sinó que quan no aconseguia la seva dimissió, s'obria i es tramitava un expedient que en definitiva és la demostració més evident de l'honradesa amb què ha actuat aquest Ajuntament, quan no se li ha pogut trobar altres coses que aquestes dues per a poder-lo destituir, qüestions que, a més, alguna d'elles té tan sols afectava la seva actuació. I és també demostració de la coacció amb què obrava el fet que s'enviés gent a les sessions que celebrava l'Ajuntament perquè agredís Diputats i Consellers municipals, i és també coacció el fet, per part del senyor Comissari delegat de la Generalitat de Catalunya a Lleida — el qual deia que obrava en virtut d'ordres del senyor Conseller de Governació —, de suspendre diferents sessions de les que estava obligat a celebrar l'Ajuntament de Tàrraga.

El Sr. CONSELLER de Governació: Si era en benefici precisament de l'Alcalde. L'Alcalde ho volia això per a evitar dies de sang. Ja sap la V. S. que hi hauria hagut dies de sang si no hagués estat així. Si és que a la V. S. no l'importa la sang, és diferent; a mi m'importa molt.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Els teatralismes d'aquesta naturalesa no desvaneixen el que jo dic, senyor Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: Jo pregaria el senyor Rovira i Roure que no dialogués i seguís la seva interpellació.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Jo no parlaré més de l'Ajuntament de Tàrraga, encara que hauria de dir moltes coses més, perquè el senyor President està insistint que em falten breus moments per a consumir el temps.

El Sr. PRESIDENT: Porta ja invertides dues hores en la seva interpellació.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Diré unes paraules referents a l'Ajuntament de Cervera i em reservaré per al moment oportú en què m'hagin estat facilitades les dades que vaig demanar al senyor Conseller de Governació — i avui les hi demano altra vegada, perquè no les tinc encara — el formular una nova interpellació respecte a vuit, deu o dotze Ajuntaments que també tenia anotats i contra els quals s'han comès també diferents delictes de coacció i delictes de prevaricació. I si no se'm donessin les dades, en el moment que el doctor Carres i Artau desenvolupés la seva interpellació, jo intervindria sens perjudici de seguir demanant aquestes dades que no m'han volgut ésser donades.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja les tindrà aquestes dades; les tindrà notes.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Ara diré unes paraules referint-me a l'Ajuntament de Cervera. Respecte a l'Ajuntament de Cervera puc repetir tot el que he dit de l'Ajuntament de Tàrraga. És el mateix Jutge municipal el que ve actuant, és el mateix Jutge municipal el que hagué de dictar en la mateixa data del 23 d'aquest auto de processament, i es posà en comunicació amb el senyor Conseller de Governació, trametent un telegrama amb data 23, que va posar-lo el dia 24. Com que no se li admeté per l'Oficina corresponent perquè no portava la corresponent data, immediatament el senyor Conseller de Governació pregunta perquè aquell telegrama no havia estat expedit.

El Sr. CONSELLER de Governació: Naturalment, a mi se'm va dir per telèfon si havia rebut el telegrama. Jo vaig voler assabentar-me del per què no s'havia tramès.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Demostració evident de què hi ha plena i constant connivència entre el senyor Conseller de Governació i el Jutge municipal en funcions de Jutge d'Instrucció.

El Sr. CONSELLER de Governació: No el conec ni sé com es diu! No he parlat mai amb ell!

El Sr. ROVIRA I ROURE: Senyor Conseller: no es necessita que el senyor Conseller de Governació conegui personalment els Jutges municipals i sàpiga com es diuen per a tenir relacions amb ells. La V. S. s'haurà dirigit a molts funcionaris amb els que haurà tingut relacions per telefonema, per carta, sense conèixer-los personalment...

El Sr. CONSELLER de Governació: Amb molts, menys amb el de Cervera!

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...amb tot i no sabent el nom que tenien.

Jo, per acabar...

El Sr. FRONJOSA: Ara! (Rialles.)

El Sr. ROVIRA I ROURE: ... — vegi's que es tracta d'un cas igual que al de Tàrraga — sols faré esment del per què s'ha acusat a aquest Ajuntament. Jo no tinc aquí l'auto de processament. Jo no sé concretament, per tant, el que digui l'auto de processament, però per una còpia que m'ha estat facilitada de la comunicació que dirigí el senyor Conseller de Governació, vinc en coneixement que en aquest moment ha estat també comès un altre delicte per part del senyor Conseller de Gover-

nació en quant ha realitzat unes funcions que només al Tribunal del Contencioso-administratiu corresponen.

El Sr. MAGRE : Això és el que voldria, això !

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo noto, senyor Magre, que quan parlo de Solsona se sulfura el senyor Viadiu, i que quan parlo de Cervera, se sulfura el senyor Magre, cosa que és molt casual, demostració evident que és molt possible que no sàpiga el Conseller de Governació, com es diuen els Jutges municipals, però ja hi ha qui respon en aquesta Cambra quan s'anomenen aquests Jutges municipals, cosa que és suficient per a demostrar-ho tot.

En aquesta comunicació imputava el senyor Conseller de Governació tres coses a l'Ajuntament de Cervera. Jo no sé quina de les tres hauria d'ésser o hauria d'haver estat motiu per al processament de tot aquell Ajuntament. Una, delictes de malversació, tal vegada ? Perquè es diu exactament el mateix que del de Tàrraga que s'han fet unes transferències de crèdit amb posterioritat a haver-se efectuat els pagaments.

El Sr. FRONJOSA : Però és veritat això, o es diu, només ?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Per a la meva argumentació és independent que sigui veritat o no. El que jo sostinc en aquests moments... (*Rumors.*)

El Sr. FRONJOSA : Ja me l'anoto per a quan parlem de la Casa de Caritat, aquest sistema.

El Sr. ROVIRA I ROURE : ... el que jo sostinc és que si això es conceptua com a delictiu, jo denuncio al senyor Conseller de Governació tots els Ajuntaments de Catalunya, començant pel de Barcelona. (*Forts rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Segueixi la V. S. i procuri finir, perquè ja ha passat de molt, l'hora reglamentària.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Ja estic acabant, i si no m'haguessin interromput hauria acabat fa estona. (*Rialles.*)

El Sr. PRESIDENT : Senyor Rovira, la V. S. ha abusat de la condescendència de la Presidència. Ahir se li va tenir sobrada condescendència amb deixar-li interferir dues interpellacions. Jo no vull censurar-lo, però ha parlat dues hores i amb aquest temps podia recusar tota la política municipal de les comarques lleidatanes.

El Sr. FRONJOSA : I fins el Mont Everest ! (*Rialles.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE : Senyor President, jo he quedat altament agraït, però no es cregui que amb aquest temps n'hi hagi prou, perquè són tantes les enormitats que s'hi fan que ni amb dues hores podria dir-ho tot.

El Sr. PRESIDENT : Si és tot un sistema d'enormitats, denunciant-ne una n'hi ha prou.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo agraeixo molt totes aquestes facilitats donades per la Presidència, però he de significar-li també que tot el que s'ha allargat la meva intervenció no és degut a aquest Diputat, sinó a les interrupcions que li han estat fetes.

El Sr. PRESIDENT : No les reculli la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Procuraré no recollir-les i acabo amb breus paraules.

Per aquesta malversació senyor Conseller de

Governació, en tot cas, en compliment de la Llei Municipal Catalana, aquí s'havia d'haver exigit la responsabilitat és a l'Interventor de l'Ajuntament, per no haver fet les oportunes advertències, però com que els Interventors no interessaven a les VV. SS. als efectes polítics, sinó que al que anaven és a la destitució dels Consellers, es dirigien contra l'Ajuntament. Delictes de malversació que, a més, si hagués estat realitzat prèvia l'advertència del senyor Interventor, hauria correspost, l'hauria consumat la persona que hagués efectuat el pagament, que era l'Alcalde en qüestió, però que mai no podia estendre's sota cap concepte a tots els altres senyors Consellers municipals.

Segon delictes, o segona infracció, que jo no sé si ha estat recollida com a delictes, que diu que l'Alcalde actual va cometre el gravíssim pecat de voler realitzar unes obres, obres que per entorpiment dels enemics del senyor Alcalde, precisament, no s'han pogut portar a efecte, i que el senyor Alcalde en un moment determinat va demanar les obres segons un pla que va presentar a l'Ajuntament, però que després creient que no havia de realitzar aquelles obres en la forma que primerament ho havia sol·licitat, formulà una segona petició, amb unes variants del primitiu projecte, i jo no comprenc tampoc que no puguin fer-se unes variants amb un segon projecte.

I tercer — aquí és on el senyor Conseller de Governació ha comès una usurpació de funcions que no li corresponen, i que és molt possible que sigui precisament el que més interessava a la gent de Cervera —. Diu que l'Ajuntament de Cervera efectuà uns nomenaments de personal de l'Institut de Segon Ensenyament, Institut elemental que està instal·lat a Cervera, i que aquests nomenaments es feien l'any 1934. Contra aquests nomenaments es fa un recurs per determinades persones, i a aquests nomenaments és pel Ministeri d'Instrucció Pública, al qual s'havia recorregut pels interessats, que ha resolt que estaven perfectament ben fets i que, per tant, no s'havia de modificar en el més mínim allò que havia fet l'Ajuntament. Doncs, bé, el senyor Conseller de Governació ve i diu : «Com que hi havia amb anterioritat una proposta que la meitat del Claustre de l'Institut havia fet a l'Ajuntament de Cervera, ah ! no es pot tolerar que s'hagin fet aquests nomenaments per l'Ajuntament, i jo, dos anys després, vinc i anul·lo, en virtut del que disposa l'article 260 de l'Estatut Municipal, aquells nomenaments que va fer l'Ajuntament de Cervera.» I, amb posterioritat, tinc entès que el propi senyor Conseller ha fet uns altres nomenaments.

El Sr. CONSELLER de Governació : No n'he fet cap de nomenament ; no inventi més coses, que ja n'ha inventades prou.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Bé, senyor Conseller, no ha fet els nomenaments si la V. S. ho diu, però el que no em negarà és que ha enviat una comunicació, per virtut de la qual diu que anul·la aquests nomenaments emparant-se en l'article 260 de l'Estatut Municipal, del 8 de març del 1924. I l'art. 260 de l'Estatut Municipal diu taxativament que l'única cosa que podia fer la V. S. és, si tenia dubte respecte de la competència

que pogués correspondre a l'Ajuntament de Cervera per a efectuar aquests nomenaments, enviar els antecedents al Fiscal de la Jurisdicció del Contenciós, per tal que plantegés la corresponent demanda davant del Tribunal del Contencioso-Administratiu, a l'objecte que s'arribés a escatir aquesta competència. Però el que no li permetia sota cap concepte l'esmentat article és anar precisament a l'anul·lació d'aquests nomenaments, que havien estat fets amb plena competència per l'Ajuntament de Cervera.

Jo no parlo ara de tot el que està succeint als Ajuntaments d'Esplugas Calba, Torrevesses, Almenar, del que s'ha fet a diferents Ajuntaments, de la qual ja tindrà ocasió de parlar també en aquesta Cambra per a demostrar l'actuació del senyor Conseller de Governació, perquè massa reiteradament m'ha advertit la Presidència.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència li ha donat tota mena de facilitats.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Tota mena de facilitats, ho reconec, senyor President, facilitats que he trobat fins el màxim en la Presidència, però que no he trobat en un grup de Diputats que desitjaven, precisament, que no pogués explicar tot el que he explicat i moltes altres coses que havia d'explicar. És més de plànyer tot això, senyors Diputats, en un moment en el qual s'acaba de dir, en virtut d'una Llei del Parlament català, que heu votat vosaltres, que les destitucions d'Ajuntaments eren una enormitat tan extraordinària que precisava anullar tota una actuació d'un any i mig, que precisava declarar una incapacitat respecte de persones que havien ostentat el càrrec de Conseller de caire governatiu, i en aquests moments, la V. S. ve a trasbalsar altra vegada tots els Ajuntaments de Catalunya, creant noves Comissions gestores al caprici del senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No n'hi ha cap de Comissió gestora nomenada.

El Sr. ROVIRA I ROURE: I no solament és això, sinó que es contravenen tots aquells preceptes del Codi Penal, de l'Estatut Interior de Catalunya, de l'Estatut Exterior...

El Sr. FRONJOSA: I del Reglament de la Guàrdia civil!

El Sr. ROVIRA I ROURE: ...de la Constitució, de la Llei Municipal catalana i de l'Estatut del 8 de març del 1934. (*Molt bé! en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. VIADIU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Viadiu té la paraula.

El Sr. VIADIU: Senyors Diputats: Unes paraules per a desfer tota una sèrie d'inexactituds que ens ha dit el senyor Rovira i Roure i per a demostrar que la destitució de l'Ajuntament de Solsona no és fruit d'una connivència entre el jutge municipal i el Conseller de Governació, sinó que és fruit d'una d'aquelles straperlades de les moltes que es varen cometre durant el temps que varen manar aquests senyors sense control.

Deia el senyor Rovira i Roure que, estant en període electoral, aquest Diputat que us parla va fer una denúncia contra l'Ajuntament de Sol-

sona. Això és cert. El que no és cert és que es fes una inspecció en període electoral.

El Sr. ROVIRA I ROURE: L'ofici era del dia 20 de febrer.

El Sr. VIADIU: El Delegat del senyor Comissari de Lleida va venir de Solsona en un dia fatídic, en divendres, que era el dia 21. I ara s'explicaran, senyors Diputats, el per què d'aquesta pressa.

L'Ajuntament de Solsona, el dia 17 de febrer, va carregar tots els llibres en un taxi i els va portar a Lleida, i quan ens varen assabentar de què l'Ajuntament de Solsona havia portat els seus llibres a un garatge de reparació, varem donar-nos pressa perquè vingués una inspecció a l'Ajuntament de Solsona. I, efectivament, cinc o sis dies després va venir un inspector i aquest inspector es va presentar a l'Ajuntament i l'Alcalde, amb molta frescura, amb tanta frescura com la que té el senyor Rovira i Roure. (*Protestes en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Això és una ofensa!

El Sr. ROVIRA I ROURE: La demostració evident...

El Sr. VIADIU: Ja ho demostrarà el senyor Rovira i Roure.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Però, això és una ofensa.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: Es parla de política i jo recordo que, ahir, quan va iniciar la interpellació el senyor Rovira i Roure, va arribar al límit, no diré potser de la incorrecció. De vegades es replica en els termes que els mateixos senyors Diputats ataquen. Segueixi en l'ús de la paraula el senyor Viadiu.

El Sr. VIADIU: El cert és que arriba l'Inspector a Solsona i l'Alcalde de Solsona li diu senzillament que no es pot practicar la inspecció perquè no hi ha cap llibre. I afegeix: «Si haguessin sabut que havíeu de venir, no els hauríem tret.» Aleshores, aquest senyor Inspector, juntament amb l'Alcalde, varen marxar a casa de l'Agent de negocis, on s'estaven reparant els llibres de comptabilitat de l'Ajuntament de Solsona, i va preguntar: «Quin temps trigarà en estar llest això?» «Oh!, potser n'hi haurà per deu o quinze dies.» Se li va respondre. I davant d'aquesta resposta, aquell senyor que havia nomenat el Comissari de Lleida, va tornar a Lleida, i al cap de quinze o vint dies va venir altra vegada a practicar una inspecció, i tingui's en compte que no són dues inspeccions, sinó que és una sola, perquè la primera inspecció no es va poder portar a cap perquè els amics de la V. S. tenien els llibres en un garatge de reparacions.

El Sr. ARNAU: I això no és delictes, treure els llibres?

(*Signes negatius d'alguns senyors Diputats de Lliga Catalana.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE: Estaven en el seu perfecte dret, inclús a dir que no volien deixar els llibres, perquè l'autonomia municipal no autoritza inspecció, per terceres persones, i això ho sap bé el senyor Arnau i Cortina.

El Sr. PRESIDENT: Segueixi el senyor Viadiu: Ja tindrà ocasió el senyor Rovira i Roure de

dir el que cregui convenient en rectificar. No dialoguin els senyors Diputats.

El Sr. VIADIU : S'ha referit també al senyor Rovira i Roure, al Jutge municipal de Solsona, i jo he d'afirmar que, malgrat d'ésser un industrial cafeter, és una persona molt honorable i no n'hi ha cap de les VV. SS. que l'avantatgi en honorabilitat. I ens ha parlat el senyor Rovira i Roure de què el Jutge municipal de Solsona utilitzà com Advocat assessor el senyor Thió i Rodés, persona també molt honorable. No és estrany, perquè a Solsona, vertaderament, hi ha dotze advocats, però ja comprendrà que el Jutge municipal de Solsona no anava, no podia nomenar assessor al «Jefe de Acción Ciudadana», íntim amic de la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE : No ho sé qui és?

El Sr. VIADIU : El senyor Moixí. S'ha referit també el senyor Rovira i Roure a les molèsties causades als Consellers de l'Ajuntament de Solsona pel Jutge municipal. Però, senyor Rovira i Roure, si no hi podia haver més condescendència per part d'aquest senyor. Se'ls va citar a declarar i varen comparèixer els dotze Consellers menys l'Alcalde, i l'Alcalde no va comparèixer perquè precisament la V. S. li va dir que s'absentés de Solsona aquell dia. Com la V. S. li ho va dir en un carrer, ho varen sentir varies persones, que si interessés el testimoni, ho podrien demostrar. (*Rumors en la Minoria de Lliga Catalana.*) Sí, la V. S. li va dir que s'absentés de Solsona; i és aleshores quan el Jutge municipal es dona compte que l'Alcalde de Solsona, assessorat pel senyor Rovira i Roure, li vol prendre el pèl i és quan dona ordre a la Guàrdia civil perquè se'l detingui i el presenti al Jutjat. És que qualsevol altre Jutge no hauria fet igual? Sí, hauria fet igual o més encara. I bé, el Jutge municipal de Solsona va processar l'Ajuntament, els senyors de l'Ajuntament de Solsona. La causa va passar a mans d'un Jutge especial, i aquest Jutge no ha aixecat el procés als amics de la V. S. ¿És que la V. S. té en el mateix concepte aquest Jutge especial que el Jutge municipal?

El Sr. ROVIRA I ROURE : Ja li constestaré després a la V. S.

El Sr. PRESIDENT : Sí, ja contestarà el senyor Rovira i Roure en el seu torn corresponent.

El Sr. VIADIU : També em vull referir per un moment a una cosa que no té res que veure amb aquesta interpellació, però que el senyor Rovira i Roure n'ha fet esment, i és la declaració del tristement amic de la V. S., Lluís Sala, de Linya de Navès, molt amic del senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE : I amb la seva amistat m'honoro.

El Sr. GALÉS : Déu els cria...

El Sr. VIADIU : Sí, *Dios los cria y ellos se juntan*. El Jutge de Solsona no tenia res a veure-hi. Uns agents de policia li varen portar detingut el senyor Sala, de Linya, i aquest va estar detingut tres o quatre hores a la presó; i la V. S. s'estranya que estigués en presó quatre hores un senyor, quan en virtut de denúncies de Lliga Catalana han desfilat per les presons de Catalunya milers de ciutadans, els quals no els hi ha estat ni presa declaració.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Això no és cert. (*Rumors.*)

El Sr. ARMENDARES : Si es llegeix *La Veu de Catalunya* dels dies següents al 6 d'octubre del 1934, es veuran les denúncies.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Alludirem a algun Diputat del Parlament que milita a l'Esquerra, que en podria parlar d'això. (*Segueixen els rumors.*)

El Sr. VIADIU : Bé; al senyor Sala, de Linya, no se li va trobar cap arma, però se li va trobar una carteta d'un amic del senyor Rovira i Roure, que diu així — i llegiré àdhuc amb el seu mal català — :

«Distingit amic : Desitjo que us hagueu tranquil·litat una miqueta; encara que per ara no es vegi l'«arco iris» per cap part, no em sembla que la cosa presenti tan mal color com ens hem afegurat (Eren pocs dies abans de les eleccions i s'havien espantat.) Tots els principis són difícils i crec que en la situació política passarà el mateix, i encara que jo no espero tampoc res de bo per ara, suposo que tot s'anirà normalitzant una miqueta. Confiança i endavant! Suposo que debíeu organitzar el viatge a Lleida. A veure quines impresions portaran! Déu vulgui que siguin més satisfactòries que les que hem rebut durant tota la setmana! Crec que entre poc demanaran les armes d'Acción Ciudadana. Jo, com comprendràs, me sap molt greu d'entregar la pistola. ¿No et sembla si aniria bé de fer el «truco» dient que jo la tal pistola no la tinc, per quant l'havia tingut anys enrera, com ja vàreig dir als del Someten d'Esquerra, però que m'havia caigut a l'aigua i no els la podia entregar? Are s'hauria de dir a tot cas, que el donar-la d'alta a Acción Ciudadana va ésser una equivocació, pensant que la tenia per haver-la tingut anys enrera, però que no és així. Si et semblés que pot donar resultat, jo diria el mateix i com que crec que la Guàrdia civil farà els ulls grossos, pot ésser que tot passarà. Si pots amagar totes les relacions d'armes, no en donis cap a ningú i pot ésser que d'aquest «modo» poguem salvar les dels individus també, especialment les armes curtes, que també es podria donar el cas de què no se'n recordessen. Suposo que les demanaran molt aviat, perquè ahir ja en parlava el diari.» (*Forts rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació : Això és un dels delictes que cometia : enviar gent a recollir armes!

El Sr. FABREGA : Quin concepte tenen de la guàrdia civil!

(*Segueixen els rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Ordre, senyors Diputats! Segueixi el senyor Viadiu.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Qui li ha facilitat aquesta carta? Aquí es demostra la comissió d'un delictes de violació de correspondència... (*La Presidència crida, enèrgicament, l'ordre al senyor Rovira i Roure. Segueixen els rumors.*)

El Sr. SAURET : El que això podria fer creure a algú que la V. S. empara pistolers! Senyor Duran em sembla que l'ha posat en un mal tràngol! (*Segueixen els rumors. Diversos senyors Diputats de la Majoria i socialistes pronuncien alhora frases.*)

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats! Segueixi el senyor Viadiu.

El Sr. VIADIU: I bé, parlem de l'Ajuntament de Solsona. A l'Ajuntament de Solsona hi havia dotze senyors: quatre militants a la Ceda, quatre radicals i quatre rovirarouristes. Com molt bé ha fet remarcar el senyor Rovira i Roure, les dretes, a les eleccions, varen triomfar al copo, però en treure el copo no els donava dret a saquejar l'Ajuntament de Solsona, al contrari, crec que contreien la responsabilitat, davant de l'Ajuntament de Solsona, en virtut de la confiança que el poble els havia atorgat, de demostrar que ja que no eren intelligents eren almenys honrats.

Veiem si ho han demostrat. Aquí tinc molts straperlos i els aniré classificant, perquè n'hi ha de moltes menes.

A Solsona — i ara va allò de què parlava el senyor Duran l'altre dia en una interrupció — hi ha, o millor dit, hi havia un conjunt artístic que era molt estimat. El dia 30 de març del 1934, la ponència de l'Arxiu, Biblioteques i Belles Arts, prengué l'acord de demanar la inclusió al registre del patrimoni artístic de Catalunya, un conjunt monumental emplaçat a la plaça de la República de Solsona conegut pel «Porxo de ca l'Aguilar», propietat de Pere Soler i Josefa Serra, i quan es va fer això fou perquè es tenia la impressió que s'anava a enderrocar una de les cases, i com sigui, que d'acord amb l'art. 10 de la Llei Catalana sobre la conservació del patrimoni artístic, del 3 de juliol del 1934, es disposa que abans de decretar-se la inclusió d'un monument artístic al Registre del Patrimoni Artístic de Catalunya s'escoltarà l'Ajuntament interessat, es va escriure a l'Ajuntament de Solsona per a demanar-li la seva opinió. L'Ajuntament de Solsona no va contestar i el dia 24 d'abril se li va enviar una altra comunicació sense que s'obtingués resposta.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es veu que no li interessava.

El Sr. VIADIU: El dia 30 d'abril va insistir-se altra volta i tampoc no contestà, i el 12 de juliol se li va recordar novament. En data 28 d'agost el senyor Duran i Ventosa, que aleshores era Conseller de Cultura.

Un Sr. DIPUTAT: Gestor...

El Sr. VIADIU: És igual, això ho deixo pel senyor Rovira i Roure. En data 28 d'agost, el senyor Duran i Ventosa es va esverar i va enviar un telegrama a l'Alcalde de Solsona, en vista que no havien contestat un telegrama fulminant demanant antecedents sobre l'estat del grup artístic nomenat «Porxo de ca l'Aguilar», de Solsona, i l'Alcalde també es va esverar aleshores, va agafar l'auto i se'n va anar a Lleida a trobar el seu amic senyor Rovira i Roure, perquè va pensar: «Ja van tres comunicacions i ara un telegrama». Se'n va a Lleida a consultar el senyor Rovira i Roure, i, com que veig que aquí ja es poden portar les enraonies del carrer — és el sistema del senyor Rovira i Roure —, el senyor Rovira i Roure li va contestar: «No m'atabali. Sí, és cert que el senyor Duran té velleitats artístiques (rialles), però a Lleida mano jo, i no es fa res més que el que a mi m'interessa».

El Sr. CONSELLER de Governació: Això

no li interessa. Només l'interessa mantenir els cacsics de poble.

El Sr. VIADIU: El dia 30 d'agost l'Alcalde li contestà que «el porxo bé», i així va desaparèixer allò que es considerava una joia artística.

A tots els senyors Diputats els hi estranyarà que un propietari enderroqui la seva casa, però aquí ve l'straperlo. Aquesta casa, era propietat d'un senyor que tenia un germà Conseller i, com que la casa era petita, la va enderrocar i en reconstruir-la va prendre uns metres més en un lloc que era la plaça pública i en un lloc on els solars van a un preu crescut.

El Sr. FARRERES I DURAN: L'honradesa d'aquella gent...!

El Sr. VIADIU: Aquí tinc altres cosetes de l'Ajuntament de Solsona, molt interessants. En la sessió del dia 6 de març del 1934, l'Ajuntament va acordar l'execució de la urbanització de la plaça de Guimerà pel sistema d'urbanització directa. Era un projecte de 8,520 ptes., un projecte que si s'hagués tret a subhasta hauria sofert una rebaixa corresponent a un 10 o un 15 per 100. L'Ajuntament va creure que ell ho faria millor que contractant, i va fer-ho per administració. Quan els amics de la V. S. (al senyor Rovira i Roure) foren processats, aquestes obres estaven a mig fer i l'Ajuntament de Solsona hi havia invertit ja la quantitat de 13,228 ptes. Crec que això és eloqüentíssim.

El Sr. FRONJOSA: I les comissions? (Rialles.)

El Sr. VIADIU: Aquí hi ha una altra perla, i per cert ben bonica. Al Conseller Francesc Moncunill, aquell Ajuntament el va subvencionar amb la quantitat de 600 ptes. per a reformar la façana d'una casa seva. Les obres de reforma d'aquesta façana van importar 1,899 ptes. L'Ajuntament l'havia subvencionat amb 600 ptes. i les restants les havia de pagar ell, però després hem trobat que la Caixa de l'Ajuntament havia pagat la resta fins a les 1,899 ptes.

El Sr. FARRERES I DURAN: Política menuda i butxaca plena!

El Sr. VIADIU: En data 31 de desembre del 1934 l'Alcalde va ordenar un pagament, segons lliurament n.º 230, per un import de 265'50 ptes., a favor de Joan Viladric i Bajona, senyor afecte a la política del senyor Rovira i Roure a Solsona, per pagament d'unes partides de carbó i de ciment, però es dona el cas que ha estat percebuda aquesta mateixa quantitat i pel mateix concepte i pel mateix senyor, segons lliurament n.º 2 i 193, de dates 30 de maig i 29 de desembre del 1934. Aquesta és altra perla ben bonica.

I ara vaig a donar-los una relació de les quantitats que els Consellers han cobrat de l'Ajuntament de Solsona. En els expressats comptes dels 1934-1935 — no ho lleigeixo tot perquè parlaria també quatre hores, com el senyor Rovira i Roure, i fadigaria a la Cambra —, en els expressats comptes dels 1934-1935, i corresponents llibres de comptabilitats, apareix que els Consellers Jaume Pujol, Pau Torra, Marcellí Coromines, Josep Vinyals, Josep Soler, Miquel Serra, Joan Roca, Sadurní Font, Francesc Moncunill i l'Alcalde Josep Serra, han percebut directament i per diversos conceptes

importants quantitats com es detalla a continuació : Jaume Pujol, 2,000 ptes. ; Pau Torra, 2,300 ; Josep Vinyals, 850 ; Marcellí Coromines, 500 ; Sadurní Font, 3,000 ; Miquel Serra, 2,000 ; Josep Soler, 225 ; Francesc Moncunill, 350 ; Joan Roca, 536, i l'Alcalde, Josep Serra, 3,000 ptes.

També hi ha unes dades eloqüents de com van trobar aquests senyors l'Ajuntament i de com l'han deixat.

El Sr. ROVIRA I ROURE : És molt estrany, perquè en l'auto de processament no se'n parla d'això.

El Sr. VIADIU : Senyor Rovira i Roure, en l'auto de processament es parla precisament de falsedat de document públic. Jo no li he explicat — i això ha estat una omissió mèva — que quan sortiren aquests llibres del garatge de reparacions, l'Agent de negocis que els va arreglar va creure que havia fet una gran obra, però difícilment s'arreglen uns comptes en quinze dies, que li fou molt fàcil al senyor Porta, que va practicar una inspecció allí, provar-ho, perquè era evidentíssim, senyor Rovira i Roure, perquè en l'Ajuntament de Solsona hi ha quatre funcionaris i es donava el cas particular que cap d'aquells quatre funcionaris tenia un cop de ploma en els llibres de l'Ajuntament de Solsona, i aleshores fou fàcil donar-se compte de què tot allò feia olor de straperlo i es va trobar de seguida la falsedat de document públic en virtut de la qual va estar processat l'Ajuntament.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.*)

El Sr. RIERA : La documentació era fora de l'Ajuntament.

El Sr. FABREGA : Sí, viatjava.

El Sr. FRONJOSA : Són molt honrats a la Lliga !

El Sr. VIADIU : El primer de febrer del 1934 l'Ajuntament que cessava en aquella època va deixar en caixa la quantitat de 26,197 ptes. i en prendre possessió els nostres amics de l'actual Ajuntament, no solament no han trobat res en caixa, sinó que han trobat deutes per valor de 25,000 ptes. I si amb això es té en compte que el pressupost de Solsona és migradíssim, veurem l'administració que han portat aquests senyors.

Per a formar-se una idea general de l'aplicació que donaren dels cabals públics els homes radicals-lliguers-cedistes-rovirarouristes, creiem que bastarà el fet d'haver lliurat solament en viatges, beurenar, farres, conyac, xampany i tots els elements necessaris a tota disbauxa, la important quantitat de 20,000 ptes. en una ciutat on regeix un pressupost de 80,000 ptes. De manera que la quarta part del pressupost de Solsona se n'anava en farres, senyor Rovira i Roure. (*Rumors.*)

El Sr. FABREGA : En xerinoles. Viva la pepa !

El Sr. SAURET : Segurament que no hauran d'haver-les de pagar les VV. SS.

El Sr. FABREGA : I això que deien que si guanyaven les esquerres ni terrenyines quedarien a la caixa. Aneu rient ! (*Adreçant-se a la Minoria de Lliga Catalana.*) I la vaga que féreu en la comarca del Baix Empordà la vigília de les eleccions ! (*Rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Senyors Diputats : Ordre. Segueixi el senyor Viadiu.

El Sr. VIADIU : Vull dir una altra cosa que al senyor Rovira i Roure també li farà molta gràcia : Que els pacífics ciutadans de Solsona varem haver de pagar la campanya electoral de la Lliga. El senyor Rovira i Roure es va presentar el dia 9 de febrer en funcions de Comissari i, naturalment, pagant l'Ajuntament de Solsona...

El Sr. CONSELLER de Governació : No feia delictes de coacció electoral ! Només els faig jo !

El Sr. VIADIU : Solament li diré que va venir a coaccionar personalment els peons i a repartir els diners de la Caixa contra l'Atur Forçós per a pagar la propaganda electoral. (*Rumors d'assentiment en els escons de la Majoria i Socialistes.*)

El Sr. FRONJOSA : Exacte, exacte. Teniu raó. Sempre ho havíem dit nosaltres que s'havia fet campanya electoral amb aquests fons.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo no vaig parlar ni amb un sol peó.

El Sr. VIADIU : Va coaccionar uns peons.

El Sr. ROVIRA I ROURE : La V. S. falta a la veritat. (*Rumors.*)

El Sr. VIADIU : El que he dit és exacte, i si la V. S. vol proves, les hi portaré.

El Sr. ROVIRA I ROURE : Jo prego a la V. S. que les presenti.

El Sr. VIADIU : Com que pagava l'Ajuntament de Solsona, es gastaren els diners per a fer la campanya electoral i no s'hi va escatimar res. (*Forts rumors.*)

El Sr. PRESIDENT : Segueixi el senyor Viadiu, que no necessita coadjuvants per a fer la seva exposició.

El Sr. VIADIU : No és escatimar res : dinars, xampany, balls, músiques, cigars i tot, etc., total 400 ptes.

També vull llegir un altre comptet molt interessant. A Solsona, després del 6 d'octubre, es va jugar fort. S'anava a terroritzar l'insignificant Minoria esquerrana que hi ha allí. Naturalment, per això es necessitava un home especial, i aquest home fou el Jutge senyor Viviano, que es va presentar un bon dia a un lloc com Solsona, fixi's bé el senyor Rovira i Roure si és interessant l'Ajuntament de Solsona, que el dia 6 d'octubre ni el varen destituir tot i que hi manaven les VV. SS. i que ni tan sols hi passà res — un bon dia es va presentar allí el senyor Viviano, dic, amb trenta tres guàrdies d'assalt, va agafar trenta-tres amics nostres, els va traslladar a un lloc molt emboscats i els va dir que els anaven a fusellar. Els va formar el quadre i els féu el simulacre de l'afusellament, i creguin les VV. SS. que a aquests amics nostres tot això els féu el mateix efecte que si els haguessin fusellat de debó, que fins varen perdre el coneixement, que no l'haurien recobrat si no hagués estat gràcies a una monumental pallissa que els varen donar. I bé ; per aquest Jutge que féu això l'Ajuntament de Solsona es gastava 600 ptes. per a obsequiar-lo amb conyac, cafès, etzètera. Es veu que aquest senyor és un gran gourmet, perquè li regalaren «siete libras de longaniza de La Lengua». (*Rialles.*)

Dels comptes de l'Ajuntament de Solsona es

desprèn que en un any ha invertit en subvencions religioses 2,767'80 ptes., digui's vestits dels gegants, digui's el que es vulgui; la qüestió és que l'Ajuntament de Solsona aquests diners els ha lliurat a elements religiosos.

El Sr. RIERA: Al bisbe!

El Sr. VIADIU: No; el bisbe no fa personalment això; ho fa fer.

I per acabar, vull recordar que ahir el senyor Rovira i Roure va tenir interès en dir que l'Alcalde de Solsona era radical.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Això constarà en les oficines de la Conselleria de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Això ho sap millor la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE: La V. S. també.

El Sr. VIADIU (al senyor Rovira i Roure): I precisament és radical per una jugada maquiavèlica de la V. S.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Així em formaran Consell de disciplina!

El Sr. VIADIU: És que no s'hi val, senyor Rovira i Roure, a deixar els amics a l'estacada. Perquè, naturalment, ara a les VV. SS. no els interessa que aquest Alcalde sigui de la Lliga, perquè és l'estraperlista més gran que hi ha.

El Sr. ROVIRA I ROURE: És radical, i precisament al partit radical no hi he mostrat mai les meves simpaties.

El Sr. FRONJOSA: Si vàreu anar junts!

El Sr. VIADIU: Però a Solsona, a part de tots aquests straperlos que jo llegeixo, el més gros i el més enorme és el de la Junta de Contractació de Blat. L'Alcalde de Solsona, president nat d'aquesta Junta de Contractació de Blat, deia que no estava d'acord de cap de les maneres amb aquesta llei, i com que no estava d'acord amb aquesta llei i ell és un gran propietari, la pesseta de cànon que per cent quilos havia de pagar, i que a ell li importava gairebé 2,000 ptes., no la pagava. El Conseller Joan Roca tampoc no estava d'acord amb aquesta llei i no pagava tampoc la pesseta de cànon; el Conseller Salvador Canal tampoc no pagava la pesseta, i Agustí Soler, que és el metge titular, tampoc, i el cap d'«Acción Ciudadana», en Josep Maria Muixí tampoc no la pagava. Però és que encara feien més aquests senyors: deien que no estaven d'acord, però feien pagar als altres pacífics ciutadans i llavors es ficaven els diners a la butxaca. Tant és així que venia a ésser una disbauxa enorme l'Ajuntament de Solsona, que un empleat s'encara amb l'Alcalde i li diu: «Escolta, noi: no facis això perquè no sempre serà Comissari de Lleida el senyor Rovira i Roure; un dia canviaran les coses i te la carregaràs.» (Rialles.) I el senyor Serra li va respondre: «Com que des del ministre al cap de la secció agronòmica de Lleida són una colla de lladres, aquí a Solsona m'ho faig jo.» I es comprèn: de les quantitats recaptades en concepte d'una pesseta per cada cent quilos de cànon, pugen disset mil pessetes i escaig, però les quantitats ingressades a la Caixa agronòmica de Lleida són 6,600. Les restants se les han quedat els amics de les VV. SS. (al senyor Rovira i Roure). I ara digui'm, senyor

Rovira i Roure, si per a destituir un Ajuntament que ha fet tot això es necessita que hi hagi una estreta connivència entre el senyor Jutge i el senyor Conseller de Governació.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Està parlant d'un-nes acusacions contra l'Alcalde, no contra l'Ajuntament, i han destituït tot l'Ajuntament.

(Forts rumors; diversos senyors Diputats interrompen alhora, i la Presidència imposa ordre.)

El Sr. VIADIU: No tinc res més a què referir-me, i lamento moltíssim que el senyor Rovira i Roure s'hagi volgut embrancar a defensar una cosa com la de l'Ajuntament de Solsona i no hagi tingut la paciència suficient per a esperar que l'Audiència de Lleida hi digui l'última paraula. I ara jo li diré, a l'amic senyor Rovira i Roure, que, recordant una campanya que es feia per Solsona durant aquestes últimes eleccions, es deia que s'havia de votar la Lliga perquè si no vindria el comunisme, que s'havia de votar la Lliga per Déu, i, finalment, que s'havia de votar la Lliga perquè si mai tenien algun plet, el senyor Rovira i Roure era l'amo de l'Audiència de Lleida.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Això deia jo? És la primera notícia; no sabia que tingués tanta influència.

El Sr. VIADIU: Això ho deien els amics de la V. S. Jo no sé si la V. S. és l'amo de l'Audiència de Lleida; però sí sé que haurà de posar en joc tota la seva influència per a salvar de la presó a molts dels seus amics de l'Ajuntament de Solsona. (Molt bé! i aplaudiments en els bancs de la Majoria.)

(Es suspèn el debat.)

ORDRE DEL DIA

Per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre la suspensió de l'Ajuntament de Solsona.
3. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la successió intestada.
4. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a l'estudi d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals.
5. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a la formalització d'un conveni de moratòria amb l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.
6. Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei modificant diversos articles de la llei del 10 de març del 1934 creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
7. Votació del dictamen de la Comissió especial nomenada per tal de resoldre la suposada impossibilitat del senyor Serra i Moret.

(S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.)

La Cambra passa a reunir-se en sessió secreta.

PARLAMENT DE CATALUNYA

LLEI

de sanejament de poblacions

I

OBJECTE I EXTENSIÓ DE LA LLEI

Art. 1.ª Els Ajuntaments de Catalunya podran acollir-se als tràmits especials i als restants beneficis establerts per aquesta llei, per a dur a terme els plans que tinguin per objecte principal el sanejament dels barris i zones urbanes insalubres, la reforma o enderrocament de les cases malsanes, la construcció de noves cases que substituïxin les habitacions desaparegudes, i en general, la realització d'obres dirigides a la higienització i millorament social de la població.

Art. 2.ª L'Ajuntament de Barcelona podrà aplicar immediatament les disposicions contingudes en aquesta llei. Els altres Ajuntaments catalans podran acollir-s'hi totalment o parcialment, segons les respectives necessitats, prèvia sol·licitud aprovada pel Govern de la Generalitat.

II

SANEJAMENT DE LES ZONES INSALUBRES DE LES POBLACIONS

Art. 3.ª La Llei de Sanejament s'aplicarà, amb preferència, a aquelles zones de les poblacions que per la densitat de les construccions i de la població que les habita, o per especials circumstàncies, representen un major perill per a la salut pública. Ultra les dades i les informacions pertinents, podran servir per a determinar-les els índexs de mortalitat de les estadístiques sanitàries.

Art. 4.ª A part dels sistemes que en cada cas es creguin més adients, s'apli-

caran com a mitjans adequats a l'objectiu volgut:

a) El descongestionament de les zones de major aglomeració de construccions i d'habitants mitjançant l'enderrocament d'illes o grups de cases malsanes i la formació d'espais lliures degudament urbanitzats.

b) L'eixamplament dels trossos de carrers estrets que convingui i la formació de petites places en els solars que deixin les cases particularment insalubres que hagin estat enderrocades.

c) L'enderrocament de les construccions que hi hagi a l'interior de les illes o grups de cases i tots els altres procediments que en permetin el major aireig.

Art. 5.ª Es consideraran també com a obres de sanejament urbà compres en la present llei, el proveïment i la conducció d'aigües, la supressió de tota mena de pous, la construcció o millorament de clavegueres, la construcció o reparació de paviments que facilitin la neteja de la via pública, el drenatge de les zones humides, la neteja i la desinfecció de les platges i la depuració d'aigües residuals.

Art. 6.ª Una vegada pres per la Corporació municipal en ple, l'acord de procedir al sanejament dels barris insalubres de la població, en la forma que la present llei determina i votats els crèdits necessaris, la Comissió de Govern, o l'Ajuntament on no n'hi hagi, quedarà facultada per a aprovar els projectes de sanejament i urbanització de les zones afectades.

Art. 7.ª La tramitació dels expedients, aprovació de projectes i condicions d'expropiació, s'ajustarà, en tot el que no sigui concretament determinat

en la present llei, al que disposen la Llei Municipal de Catalunya i la Legislació complementària.

Art. 8.ª Els projectes aprovats per la Comissió de Govern, o per l'Ajuntament on no n'hi hagi, seran exposats al públic per un termini de trenta dies i contra d'ells cabran els recursos concedits per la llei; però els recursos contencioso-administratius que puguin formular-se hauran d'ésser resoltos en un termini màxim de quatre mesos, en cada instància; el pas d'un tràmit al següent serà automàtic, sense necessitat de l'acusament de recepció de les parts.

Art. 9.ª El preu d'expropiació de les cases malsanes es fixarà segons el que disposa la Llei Municipal catalana. La redempció de càrregues que gravin l'immoble expropiat, així com les indemnitzacions que calgués concedir als industrials i comerciants que ocupessin les finques expropiades o qualsevol altra indemnització que per llei correspongui, aniran a càrrec dels propietaris expropiats. En cas de desacord entre l'Ajuntament i el propietari, s'hauran de tenir en compte les circumstàncies següents:

Primera. — Si el líquid imposable que serveix de base de capitalització pot ésser influït per rendes excessives a causa de l'aglomeració d'estadants, la valoració es farà d'acord amb el que correspondria a una casa d'iguals condicions, però de renda normal.

Segona. — Si per l'estat de la construcció, per deficiències de conservació, per l'antiguitat de l'edifici, per la possibilitat d'ésser ja amortitzat, o per qualsevol altre factor, apareix evident que la capitalització normal, a base del líquid imposable, és excessiva, pot sofrir una disminució fins a un màxim del 60 per 100.

III

REFORMA O ENDERROCAMENT DE LES CASES
INSALUBRES

Art. 10. Per a la fixació de les condicions sanitàries que hauran de reunir els habitatges s'adoptaran els reglaments que sobre la matèria regeixen en les respectives poblacions. En aquells casos en què la realització de les obres de reforma pugui millorar-ne notablement les condicions, la Junta Municipal de Sanejament podrà aplicar-les discrecionalment, sempre, però, dins el compliment d'unes exigències mínimes quant a sanitat. L'Ajuntament podrà ordenar l'execució de les obres de reforma necessàries en les cases que no les compleixin, així com també l'enderrocament d'aquelles que no sigui possible de reformar.

Art. 11. Com a obres de millorament sanitari podran ésser ordenades les que tendeixin a una millor ventilació i il·luminació, obertura i eixamplament de portes i finestres, augment de cubicació, elevació dels sostres, supressió de golfes i d'embans que deixin sense ventilar habitacions interiors, instal·lació d'aigua corrent i lavabos, dutxes, banys i altres serveis sanitaris, evacuació d'aigües brutes, tiratge de xemeneies, isolament contra el fred i la calor, supressió d'humitats, neteja, arrebossat i pintura de façanes, parets mitgeres, parets interiors i fusteria, ampliació de celoberts i enderrocament de construccions interiors i annexos, i qualsevol altra obra que millori l'estat sanitari de l'habitatge.

Art. 12. En el cas que el propietari no realitzi les obres ordenades en el termini assenyalat, l'Ajuntament podrà procedir a executar-les a compte del propietari.

Igualment podrà fer-ho per a l'enderrocament d'aquelles cases declarades inhabitable que el propietari es resisteixi a enderrocar.

Art. 13. Quan la importància de les obres de reforma ordenades no permeti de realitzar-les mentre la casa estigui habitada, es podrà declarar prèviament la casa impròpia per a l'habitació, i ordenar que sigui desallotjada totalment o parcialment en el termini que es fixi.

Després d'efectuades les obres tindran dret preferent a ocupar els locals els mateixos llogaters que els habitaven en declarar-los insalubres.

Art. 14. Quan, a conseqüència de l'enderrocament d'una casa o grup de cases, en quedin d'altres mostrant les parets mitgeres, en forma que desdiguï de la nova urbanització, per tal de corregir-ho el propietari podrà optar entre la reedificació completa de la casa

o la construcció d'una nova façana en la part convertida en via pública.

Art. 15. Els Ajuntaments formaran el cens dels habitatges de la localitat que, per manca de condicions sanitàries, calgui reformar o enderrocar, a base de les dades obtingudes pels Inspectors Sanitaris. Queden també autoritzats per a eximir dels drets d'inspecció els habitatges afectats.

Art. 16. Tota decisió a prendre sobre els habitatges malsans haurà de fonamentar-se en el resultat de la inspecció directa realitzada per personal idoni i especialitzat, a la qual s'acompanyi la proposta de les obres necessàries per a corregir, si és possible, les deficiències sanitàries.

Art. 17. Com a elements coadjuvants i auxiliars de la inspecció directa podran servir les dades de les estadístiques sanitàries, els índexs de la mortalitat comparada de les diverses zones de població, les informacions tècniques sobre les construccions i tots els altres elements de judici que permetin de completar el coneixement de les condicions sanitàries d'una casa o zona urbana.

Art. 18. Queden autoritzats els Ajuntaments que s'acullin a la present llei, per a concedir l'exempció de drets de permisos d'obres per les de reforma i reconstrucció de les cases insalubres, la suspensió o reducció dels arbitris que puguin estimular el ràpid sanejament de la població, així com per a gestionar de les institucions de previsió i estalvi la concessió de préstecs als propietaris que els sol·licitin per a les obres de sanejament.

IV

TRAMITACIÓ DELS EXPEDIENTS DE REFORMA
O ENDERROCAMENT

Art. 19. Amb l'objecte d'entendre sobre les reclamacions que puguin fer els propietaris afectats per la inspecció sobre les conclusions d'aquesta o les propostes de reforma o enderrocament de les cases insalubres, els Ajuntaments que apliquin la present llei hauran de crear una Junta Municipal de Sanejament.

Art. 20. La Junta de Sanejament de Barcelona estarà presidida per l'Alcalde o la persona en qui delegui, i la integraran, a més, dos representants de la Generalitat de Catalunya, dos Consellers municipals, un representant del Col·legi de Metges, un altre del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i un altre de l'Associació d'Enginyers Industrials de Barcelona. La Junta podrà requerir per a la seva informació, l'assessorament dels funcionaris de la Generalitat o de l'Ajuntament, així com de qualsevol

altre tècnic o Corporació que estimi convenient.

Art. 21. Les Junes Municipals de Sanejament que es creïn a les altres poblacions de Catalunya, estaran formades: per l'Alcalde, que en serà President; dos Consellers municipals, un representant de la Generalitat de Catalunya i un Metge nomenat per la Direcció General de Sanitat. Aquestes Junes podran ésser ampliades amb l'Arquitecte i l'Enginyer municipals de les respectives localitats, si n'hi han, o bé pels designats per les Associacions d'Arquitectes i d'Enginyers de Catalunya.

Les Junes podran requerir per a llur informació, l'assessorament dels funcionaris de la Generalitat o del respectiu Ajuntament, així com de qualsevol altre tècnic o Corporació que estimin convenient.

Art. 22. Junt amb la proposta de reforma d'un habitatge malsà, s'indicarà al propietari el termini per a començar les obres, que serà d'un a tres mesos com a màxim, i el termini en què hauran d'ésser enllestides, que dependrà de llur importància.

Art. 23. El propietari podrà recórrer davant de la Junta de Sanejament en el termini màxim de quinze dies, a comptar des de la data de la notificació, sobre la improcedència de la proposta o les dificultats tècniques de la reforma o les derivades dels habitants que s'hi estatin. La Junta haurà de dictaminar en el termini màxim d'un mes i, de la seva decisió, podrà recórrer-se'n en única instància davant del Tribunal Contencioso-Provincial, i hi serà d'aplicació l'art. 8.ª d'aquesta llei en tant que fixa el termini de quatre mesos per a la resolució del recurs.

Art. 24. Si, acabats els terminis assenyalats, l'obra no s'ha començat o acabat, podrà imposar-se al propietari una multa fins a 1,000 ptes., amb assenyalament d'un nou termini, i si, transcorregut aquest, tampoc no s'ha començat o acabat l'obra, l'Ajuntament podrà realitzar-la a costa del propietari.

Art. 25. Quan s'ordeni l'enderrocament d'una casa, per no ésser susceptible de reforma, la tramitació serà la mateixa; però per a la fixació dels terminis es tindrà en compte la possibilitat que dintre d'ells trobin una nova habitació els qui l'habitaven.

V

CONSTRUCCIONS COMPLEMENTÀRIES

Art. 26. Amb l'objecte de compensar la manca d'estatges que representi l'enderrocament de cases velles i malsanes amb motiu de la formació d'espais lliures, descongestionaments de zones sobrepoblades o per raons d'higiene, els

Ajuntaments podran construir dintre les disposicions de la present llei, i amb els beneficis que concedeix la legislació sobre aquesta matèria, cases barates que reuneixin les degudes condicions sanitàries.

Art. 27. Per a la utilització i administració de les cases barates, s'establirà un règim prèviament convingut entre la Generalitat i els Ajuntaments. Per a explotar-les, podran ésser concedides a Cooperatives que ofereixin les degudes garanties de solvència no solament una vegada construïdes, sinó també formalitzant prèviament els deguts convenis per a llur construcció i ulterior utilització.

Art. 28. Amb l'objecte de dotar les poblacions dels serveis socials dels quals

estiguin insuficientment dotades, i per a contribuir a la urbanització i millorament dels barris sanejats, podran també construir-se, dintre dels preceptes d'aquesta llei, guarderies d'infants, dispensaris, institucions escolars, biblioteques o altres edificis de finalitats socials.

Per a la utilització i administració d'aquests establiments s'implantarà un règim convingut prèviament entre els Organismes que hagin contribuït a les despeses.

VI

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Art. 29. Per a l'aplicació de la present llei, els Ajuntaments podran posar-

se d'acord amb la Generalitat de Catalunya per a establir un règim de cooperació econòmica, per a la realització de les obres de sanejament, recaptar la concessió dels recursos atorgats per l'Estat per a combatre l'atur forçós en el que sigui aplicable, i utilitzar les facilitats concedides en general als Ajuntaments per a les inversions de caràcter social.

Art. 30. La Conselleria de Sanitat i Assistència Social queda facultada per a dictar les disposicions necessàries per a l'aplicació de la present llei, i els Ajuntaments que s'hi acullin, les reglamentacions que calguin per a la seva execució.

Palau del Parlament, 9 de juny del 1936.

